

HUDOBNÝ ŽIVOT '75

20. I. 1975
Ročník VII.
2. — Kčs

2

Dňa 11. januára t. r. si slovenská hudobná verejnosť priopomnula vzácne životné jubileum dlhoročnej sólistky opery SND Heleny Bartošovej-Schützovej. Táto významná slovenská umelkyňa vytvorila rad vynikajúcich postáv a svojim významom patrí medzi zakladateľské osobnosti slovenskej opery. Jubileum Heleny Bartošovej si priopomnime netradične — jej spomienkami na chvíle pred 30 rokmi, ktoré sú úzko späté nielen s prácou umelkyne na javisku SND, ale aj s oslobozením našej vlasti.

Národná umelkyňa Helena Bartošová:

Dobrá vec sa podarila

Sominať na obdobie pred tridsiatimi rokmi znamená spominať na vojnu. Pôsobila som vtedy v opere Národného divadla v Bratislave.

Veru, nebolo to obdobie umeleckých problémov. Išlo skôr o ľahosť s repertoárom, lebo časť členov Národného divadla z Bratislavы postupne odísia, alebo evakuovala. A nás, po tolkých rokoch, nemôžem si spomínať len na divadlo. Vynárajú sa mi pred očami sliapajúce vysoké čízmy. Ovanie ma hrôza, neistota, zaťkanie. V divadle — chaos, predstavene pred prázdnym hľadiskom, nebolo času a chuti

ke Amonasra — etiopskeho kráľa sme vbehlí do krytu. Euróda sa nás nalačali vari viac, ako keby uželi gestapákov. Vždy sme bežali do krytu v dome, v ktorom sme bývali. Robili sme tak jednako preto, že to bolo blízko, ale hlavne preto, že v tých časoch každohu ľahulo medzi svojich. Môj manžel nemohol chodiť za rodími — bývali v Čechách. Cesty boli obmedzené, navyše matka ho listom varovala, aby nepríšiel, pretože jej Nemci už jedného syna vzali do koncentráku. A veru — brat sa s bratom nikdy viac nestrelil. Matka sa obľúbeného syna, ktorý bol profesorom v Nitre, v Bratislave a naposledy v Čechách, nikdy viac nedocíkala. Posledné roky života prežila ľahko záčna žena v Bratislave. Tichúčko a so smútkom v očiach navštievovala miesta, po ktorých chodil kedysi jej syn. Aspoň tak bola s ním v spomienkach.

Prišla chvíla, na ktorú sa nedá nikdy zabudnúť: jedna z posledných prebdelých nocí v kryte sa skončila tým, že sa otvorili ľahké železné dvere a v nich zastal mladý sovietsky vojak so samopalom. Skrikol: „Kde Germáni?“ Jeden cez druhého sme kričali, že tu nie sú nijakí Germáni, že my sme „artisty“, priatelia. Od tej chvíle sme nerobili nič iné iba chystali zo skromných zásob pohostenie pre ustatých vojakov, ktorých každú chvíľu prišiel. Na druhý deň už prichádzali s úsmievom — hľadali Tatjanu a Oneginu.“

V roku 1924 som nastúpila do divadla. Od tých čias som si zapísala do zošitia všetky divadelné predstavenia. Teraz v ňom s hrdostou čítam: 1. mája 1945 bolo predstavenie „Predaná nevesta“. Prvé slávnostné predstavenie v novej oslobodenej republike — navyše: pre Sovietsku armádu. Vari nemusím opisovať, s akou hrdostou a radostou sme spievali „Dobrá vec sa podarila“. To boli vari najkrajšie dni môjho života v divadle. Hrala som samé Marienky a Rusalky — deň čo deň.

Sominať si na hukot sŕčen, bombardovanie, ľudi učených v starých pivničach a kryptoch. Pretože sme bývali pári krokov od divadla, všetok chaos pri náletoch som prežívala medzi divadlom a krytom oproti kinu Mladost na Hviezdoslavovom námesti. Hrali sme „Predanú nevestu“. Keď mala nastúpiť ária „O, aký žial“, do pauzy v hudbe som začula výbuch, streľbu, no áriu som dospevala. Až potom začali hľači sŕčen, ohlasujúce poplach. A tak sa „Predaná nevesta“ — i so záverom: „Dobrá vec sa podarila“ — nemohla dohrat a ja — ako Marienka, v krásnom kroji — som utekala domov, do krytu. Inokedy zatrúbili sŕčen prostred „Aidy“. Ja, naciernená ako Aida, môj muž — E. Schütz — v príšnej mas-

nie „Predanej nevesty“ na Devine.

Ale boli v tých časoch aj ďalšie radosťné chvíle. Medzi ne patria naše vystúpenia pre ranených vojakov, ktorí nemohli chodiť, ba ani sedieť — pripútani na lôžko. Takýto polný lazaret bol oproti Liga pašáži, v dnešnom gymnáziu A. Markuša. Ležali tu ľahko ranení vojaci. Mnohí z nich nemali nohy, ruky... Boli sme skupinkou niekolika ľudí, ktorí júciči: Zdeněk Ruth Markov, E. Schütz, A. Flögl, Gizka Veclová a ja. Nikdy nezabudnem na pohľady ranených vojakov, keď sme sa usilovali slovenskými a ruskými pieśniami zmierniť ich utrpenie. O týchto pocitoch sa ľahko hovori. Nechtiac sa nám v stiahnutých hrdlach triasi hlasy, premáhalí sme sa a len na ulici sme si ulávili pláčom. Osobitné spomienky mám aj na vystúpenie na námesiach a v okolí Bratislavы.

Po jednom predstavení „Eugen Onegina“ ma ľakanie milé prekvapenie v podobe krásneho sovietskeho veliteľa. Celý v bielom obleku, na prsiach s vyznamenaniami zastal predomou, zasluhovanou a titu močil mi úprimnú vďaku v meno obecenstva, ktoré vāčšinou tvorili sovietski vojaci. Veľmi milo a srdečne sa rozhororil o tom, ako sa pôčilo predstavene. Odprevali nás až po dom. Keď sa túčil, vyslovil želanie: „Do videnia v Moskve!“ Žiaľ, jeho meno som si neuchovala v pamäti. Nikdy viac sme sa nestretli. A Sovietsky sváž som tiež nemala šťastie navštiviť. „Eugen Onegin“ zostal dlho na repertoári — divadlo bolo stále preplnené. Začali sme študovať „Knieža Igora“, kde som spievala kňažnú Jaroslavnu. Ďalej sme naštudovali „Tarasovu rodinu“, kde som s veľkou chutí a láskou predstavovala sovietsku matku.

Na časy spred tridsiatich rokov mi zostal nielen zážitok zo súťaže, ale aj krásna červená šatôčka s vyšívanskym monogramom. Už sa nepamätám, či to bol prostý vojak, alebo dôstojník, len viem, že povedal: „Dávam vám na pamätku najdrahšie, čo pri sebe mám. Táto šatôčka prežila so mnou vojnou. Sú v nej moje slyzy i vzdychy za domovom...“ Bola som taká dojatá, že som sa veru nespýtala ani na meno vojaka, ani na meno tej, ktorá šatôčku vyšívala. Mám ju dodnes, ako symbol na časy, poznáčené strachom z vojny, ale i časy, kedy si brat vziažil Tatjanu a Oneginu.“

V roku 1924 som nastúpila do divadla. Od tých čias som si zapísala do zošitia všetky divadelné predstavenia. Teraz v ňom s hrdostou čítam: 1. mája 1945 bolo predstavenie „Predaná nevesta“. Prvé slávnostné predstavenie v novej oslobodenej republike — navyše: pre Sovietsku armádu. Vari nemusím opisovať, s akou hrdostou a radostou sme spievali „Dobrá vec sa podarila“. To boli vari najkrajšie dni môjho života v divadle. Hrala som samé Marienky a Rusalky — deň čo deň.

Som ľahká, že môžem zaopomínať na oslobodenie. Mladej generácii prajem, aby nikdy nezažila strach z vojny, strach o životy najbližších. Ale treba, aby si vziažila pokojný a slobodný život. To, že sú môžete venovať svojim záľubám, športu, umeniu, vnímať všetko krásne vokol nás. A tak na záver opäť priopomínam slová z opery „Predaná nevesta“: „Dobrá vec sa podarila, verná láska zvitazila, šťastne skončený je boj...“

Čakanie na hodnoty

Na prahu nového roku každý z nás myslí predovšetkým dopredu. S tím sa stretneme, ktoré umelcovia neprejdú bez ohľasu — pomimo nás, čo sa ujasní a prehľbi v našom estetickom myšliení, kto zo známych — či neznámych — prienešie veľký tvorivý čin, s kolkými dojimami sa stretne v zahraničí, ako sa upevni súčasná estetika, či pokročí mladá generácia, ktorá hviezdu sa objavi na interpretačnom nebi, ako využijú okresy svoje ekonomicke možnosti k rozšíreniu a prehľbeniu kultúrneho života a pod. Súčasne pritom musíme myslieť na naše najväčšie hudobné inštitúcie a ich dramaturgické plány, interpretačné sily a — pochopiteľne — na najväčšie umelco-ideové ciele. Iste by nás potešilo, keby sme práve v roku 30. výročia oslobodenia počuli niekoľko nových skladieb našich autorov, ktoré by majstrovsky, zrelisie a azda už na prvé počutie priniesli silné hudobné svedectvo o našej dobe, súčasnom človeku, o svete našej pritomnosti. Vavrín by iste patril tomu, kto by práve tento rok priniesol dobrú, úsmievnu, umelcovu cennú a dobre upotrebitelnú pieseň a najmä tým, ktorým by sa podarilo niekoľko piesní, na ktoré doba čaká, ktoré by mohli zavziať viac, ako priemerná symónia, ktoré by sa rozleteli po našej vlasti, s ktorými by spoločnosť žila a vrátila sa ku nim. Kto z nás by netužil stretuť sa s novými, nám doteraz neznámymi najúspešnejšími skladbami sovietskych a iných zahraničných skladateľov? Dáfajme, že dramaturgovia našich orchestrov, rozhlasu a televízie budú tak bystrozrakí a organizáne schopní, aby nám tieto zážitky práve v tento rok zabezpečili. S rovnakou dychtvostou čakáme na ďalšie umelcové kroky našej mladej interpretačnej generácie, ktorá žije a pracuje v oveľa lepších podmienkach, ako priekopníci kon-

certného umenia na Slovensku. Nemyslime však len na Bratislavu, kde vyvrcholenie sezóny pride pravdepodobne počas BHS. Je tu i vidiek. Široký plán demokratizácie hudobného umenia počíta s ďalším prehľbaním kultúrneho života v okresoch. Treba podporiť každú dobrú myšlienku, každého schopného organizátora, spoliehať sa čím dalej, tým viac na dobrovoľných pracovníkov v oblasti kultúry, vytvárať im podmienky, prejavíť vďaku. V našich okresoch sú ešte veľké a nevyužité rezervy. Viaceré LŠU sa nevedeli dosťažene presadiť vo svojej oblasti. Mnohí výborní absolventi umelcovských škôl koncertne nevystupujú ani v lokálnych podmienkach. Niektoré, z hľadiska hudby, pamätné miesta nie sú doteraz pozitívne využívané v rámci kultúrneho rozvoja našej spoločnosti. Zabehnutý systém výchovných koncertov sa dostal do úskalia a hľadá nový model, okolo ktorého sú zatiaľ doslovelé nejasnosti. Viaceré prehľbené kultúrne dohody, komerčné zmluvy Slovkonecru a rôzne iné iniciatívy zabezpečujú i pre tento rok zaujímavý príspis zahraničných umelcov. Počíta sa predovšetkým s dômyselnou sieťou koncertných zájazdov umelcov zo socialistických štátov. V niektorých okresoch sa začína uvažovať o zriadení nových speváckych telies, vytvárať si podmienky pre vznik niekoľkých orchestrálnych amatérskych združení. Toto všetko je súčasťou dôsledok dômyselnej kultúrnej politiky našeho štátu a Ministerstva kultúry SSR. Držíme v redakcii palce, aby okolo nás bolo toľko estetických hodnôt, že si z nich každý môže vybrať podľa vlastného záujmu, aby sme stretli čím viac hodnôt, úmerných vyspelým a náročným ideovo-estetickým ideálom socialistického človeka.

— R —

Fotografia z roku 1943 zobrazuje Vitu Nejedlou a Zdeňka Nejedlého v ZSSR. Táto snímka z vojnových čias nám priponima 30. výročie smrti Vita Nejedlého (1912–1945), syna Zdeňka Nejedlého, nádejného skladateľa, ktorý súkromne študoval kompozíciu u Otakara Jeremiáša. I ked sa v dobe života Vita Nejedláho malo vedieť o jeho kompozičnej práci, bol už v tridsiatych rokoch autorom pozoruhodných komorných, zborových kantátových skladieb a troch symfónií. Československá televízia si po tiež dňa pripomína 30. výročie od smrti Vita Nejedlého uvedením jeho opery „Tkalcí“. Vita Nejedlý zomrel v januári 1945 — v čase konečných bojov o Duklu.

Osobnosti a vztahy

BOHUSLAV TARABA:

Osemdesiat rokov, ktoré prešli od narodenia skladateľa Bohuslava Tarabu, mal by lepšie zvýrazniť myšlenkovú hodnotu jeho skladieb, zväčšíť prínos jeho činnosti redakčnej a beletristickej, ako aj organizačného podielu na činnosti spolku „Přítomnost“. Taraba vyjadril svoju skladateľskú osobnosť v lyrike — ako J. B. Foerster (ktorému bol blízky osobne i záujmami maliarskym). Je to množstvo diel, z ktorých by sme si mohli všimnúť (na rozdiel od českých jubilejných článkov) inšpirácií slovenských: „Tu sa vám svety otvoria, po ktorých ste dôvno túžili a nájdete sa v nich, ako v svojich vlastných“. Na našom Slovensku — viac ako štyri desiatky rokov — nachádzal útulok, potešenie, nádej a každoročnú duchovnú potrebu tento typický pražský slovakofil, v citoch k nášmu národu nie menší ako V. Novák. „Splynuli jsme s krásou Liptova a Spiše i s jejich srdečným a bystrým lidom. Dne 12. marca 1957 dostali jsme od miestneho národného výboru v Liptovskom Jánovi dopis, citové i včené dosvedčujúci naši mnohaletou príchynlosť k této milé podtatranskej dedine“.

Znova a znova vyznáva Slovensku svoju ľubosť v skladbách, inšpirovaných našou krajinou. Je to napr. melodráma „Rieka vražednica“ (komponovaná pod

dojom skutočnej udalostí, kantáta „Slovensku“ — umne sklenená z variácií a kontrapunktu piesni „Nitru milá, Nitru“ a „Nad Tatrou sa blyska“, zborová úprava piesne „Láska, bože, láska“, kantáta „Janošik“ pre tenor, miešaný zbor a orchester na slová slovenskej ľudovej poézie, autobiografický cítená skladba „Za Vierku Čermákovou“ a cyklus desiatich mužských zborov „Moje Slovensko“ na texty slovenských básnikov Smreka, Vajanského, Hviezdoslava, Plávku. Je to pokojná dôha nálad, ktoré reminiscenčne siahajú do životnej problematiky slovenského národa — i s aktualizáciou: „Pro otrocké porobě (t. j. po období nacizmu) hladové vrácení se k tobě“. A v úvodnom zboru kúskok konfesie a v testamentu: „Až přijde slavný den smrti, poruč šedobílým útesům milované Poludnice, ať přijmou popel mého utíšeného těla, horce studený popel, rozhozený veselýma rukama s vrcholu hory, iž jsem měl tak rád“.

Tarabova tvorba, inšpirovaná Slovenskom, nie je zo slovenského ľudového melosu. Autor Slovensku dakuje skôr za bohatstvo citov, ktoré v ňom vyskalo

JAN SCHNEEWEIS:

Sedemdesiatich rokov sa dožil v m. r. skladateľ Jan Schneeweis, rodák z Hošnova. Pretože o jeho umeleckej tvorbe nájdeme informácie v Československom ľudobnom slovníku, obmedzíme sa v našom článku na jeho osobnú a umeleckú kontakty so Slovenskom.

„Slováci (a jejich ľud) mi byli blízci už tím, že pochádzim z východného Moravy“, píše jubilant autorovi tohto článku. „Ľudové písne slovenské jsem znal už

z domova. Pro Slovensko a slovenskou ľudovou písňou tam dôvno horil Alois Kollisek“. V Holešove však bol aj spolok Podhoran, ktorý pozýval slovenských interpretov a podporil tak tradíciu česko-slovenské, ktoré sa napokon odzrkadlili aj v živote J. Schneeweisa. Rád si pripomína napr. zberateľa ľudových piesní Daniela Slobodu, ktorý pôsobil v Rusave. „To bola slovenská expozícia na Morave“.

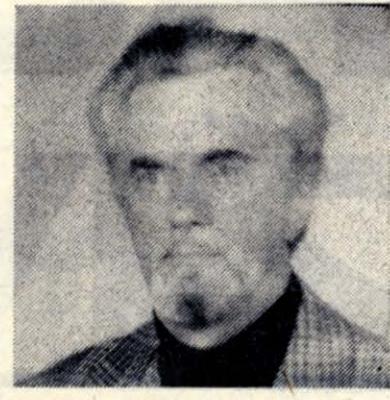
Po univerzitných a ľudobných štúdiach Karlova univerzity, majstrovská škola u J. B. Foerstra zakotvil na jeden rok na gymnázium v Žiline. To bol nepochybne ďalší moment k tomu, že Schneeweis rád harmonizoval pre spev a klavír slovenské ľudové piesne a zhudobil verše slovenských básnikov J. Lesenského a Ivana Krasku. Cyklus piesni „Nex et solitudo“ si iste zaslúži komparatistiku s kompozíciami Suchoňovými, zaujímavé však je, že za Protektorátu nebolo možno ho predviesť v slovenčine. Preto sa skladateľ obrátil na speváčku Vlastu Linhartovú-Novákovú, aby urobila preklad do čestiny. Vela úprav Schneeweisových piesní pochádzala zo Zemplínska. Notácie mu posielal Jozef Emanuel Jankovec, ktorý žil kedysi ako penzista v Michalovciach.

Ako člen Zväzu skladateľov Schneeweis mal príležitosť zoznámiť sa s radom slovenských komponistov a v Prahe rád prispeval k organizovaniu večierkov, ktoré usporadúvala Spoločnosť česko-slovenská. Tu sa poznal aj s Mikulášom Schneidrom-Trnavským. Aj osobné kontakty s V. Talichom, ktorý podobne ako Schneeweis žil v Berne, boli iste v znamení slovakofílskych debát.

J. TVRDON

Kvalifikovaná učiteľka klavírnej hry s trojročnou praxou hľadá miesto v LSU v šk. roku 1975-76. Ovládam aj maďarčinu. Podmienka — dvojizbový byt nútnej. Adr. v redakcii.

V spomienkach na Belgicko

Jozef Klocháň

V máji t. r. oslávi 15. výročie svojej činnosti dievčenský spevácky zbor Plameň, ktorý v r. 1960 založil pri ZDS na Vazovovej ulici v Bratislave zasl. učiteľ Jozef Klocháň. Minulý rok bol spevácky zbor Plameň na koncertnom zájazde v Belgicku. Pred piatimi rokmi tam získal (v súťaži 18. medzinárodného ľudobného festivalu v Neerpelte) prvú cenu. Zbor, ktorý sa v r. 1972 stal držiteľom Zlatého venca mesta Bratislavu, oslávi v školskom roku 1974-75 jubileum, pri ktorom si spomienie na takmer 400 verejných vystúpení, účinkovanie vo filme, v rozhlasovej a televízii, na zahranenie turné do Maďarska, Poľska, NDR a Rakúska, ako aj na spoluúčinkovanie v inscenáciach opery SND — v Carmen, v Turandot a v Gréckych pašiach. Posledný zájazd do Belgicka bol príležitosťou, aby sme dali dirigentovi telesa — Jozefovi Klocháňovi — niekoľko otázok:

Ako sa uskutočnil vás posledný zájazd?

Vystúpenie na festivale v Neerpelte r. 1970 vzbudilo pozornosť portadateľov a publiku. V dlhorečnej tradícii tohto podujatia sa prvýkrát zúčastnil spevácky zbor zo Slovenska. Keďže úroveň zborového spevu v Československu bola portadateľom známa podľa dovedačsých vystúpení českých súborov, zaradili nás zbor do kategórie najvyspelejších zborov. Prvá cena, ktorú sme získali, bola podnetom záujmu belgickej televízie. Ako došlo k zájazdu? Detský spevácky zbor Ljósternie (Drotie hniezdlo) z Neerpelte bol v r. 1973 na koncertnom zájazde u nás. Mali sme dva spoločné koncerty v Zlatých Moravciach a v Topočlancach. S vedením zboru bol vtedy na zájazde pán Corte — riaditeľ Kultúrneho a osvetového strediska Dommelhof v Neerpelte, ktorý nám prislúbil pozvanie na koncertný zájazd.

V ktorých mestách a s akou odozvou sa vystupovali?

Mali sme 10 vystúpení — z toho 5 celovečerných koncertov a to v Neerpelte (3-krát), Aalste, Middelkerku, v Oostende, v Retiu, v Houthalene a v Bokrijk. Koncerty boli v týchto mestách — s bohatou tradíciu zborového spevu — starostlivo pripravené. Publikum tam priam dvchť po umeleckých zážitkoch, a tak aj nás koncerty boli napinené potleskom i kyticami. Spolu sme spievali i s hostitelským zborom — a to na poslednom koncerte v Neerpelte, v prekrásnej festiválnej sále Dommelhof. Pre tamto obecenstvo boli skladby našich autorov, ale najmä slovenské ľudové piesne celkom neznámou oblastou. Vzbudili však veľký záujem najmä medzi oborníkmi. A najkrajší zážitok? V rybárskom kombináte v Oostende bol našim sprievodcom starý invalid, ktorý spomínal, že sa cez vojnu zoznámil aj s mnohými českými oborárnami — ako väzeň koncentračného tábora. Jeho úprimné dojatie — po zaspievani niekoľkých českých ľudových piesní našimi dievčatami — bolo pre nás najväčšou odmenou.

DANA JAKUBCOVÁ

Na čom pracujete?

... odpovedá Magda Hajóssyová, sólistka opery Slovenského národného divadla.

Mám za sebou štúdium a uvedenie postavy Leonory z opery Fidelio a Cíely z opery Tri životy od gruzínskeho skladateľa Otara Taktakišviliho. V tejto sezóne ma ešte v opere Čekáňa vytvorenie postavy Margaréty v opere Faust a Margaréta, ktorej premiéra by mala byť v aprili t. r. So Slovenskou filharmóniou a nemeckým dirigentom Böttcherom budem vo

februári t. r. spievať sopránový part v Haydnovom Stvorení a v apríli alebo v máji t. r. na mimobratislavských koncertoch (v Olomouci a na východnom Slovensku) — v Beethovenovej IX. symfonii. Okrem toho ma teraz doslova „prepadia“ naša televízia. Ešte v januári mám nahrávať pre tri rôzne relácie: v „Mladých obzoroch“ budem spievať na besede s mládežou, a to piesne z cyklu Jaropacholátko od Jaroslava Křičku. V novom cykle ľudobných relácií, ktoré pripravuje dr. Zdenko Nováček, GSC, uvediem ukážky z Prednej nevesty a v januárovej „MUSICE VIVE“ dve piesne z cyklu Žiale a radosť od Viliama Figuša-Bystrého. Pražská televízia ma požiadala o účinkovanie (18. februára t. r.) v reálciu „Ľudba z respiria“. S klaviristkou S. Macudziňskou budem spievať Suchoňove piesne Ad astra. Pre rozhlas som 27. decembra m. r. nahrala sopránový part v Žalospevoch Tadeáša Salvu. Január je pre mňa mimoriadne bohatý a náročný. Okrem uvedených podujatí ma čaká koncert (22. januára) v Slovenskej filharmónii, ktorý usporiada ZSS k Medzinárodnému roku ženy. Spievam Uspávanku a áriu Katreny zo VI. obrazu opery Krútnava a s tenoristom Peterom Dvorským Milostné dvojspevy od Zdenka Mikulu. Dňa 14. januára t. r. som mala v Nových Zámkoch — spolu s flautistom Vladimírom Brunnerom — polorecítál. (mm)

ŠKOLA A HUDA

Vyučovanie hry na klavíri je u nás poznačené pôsobením protichodných metodických tendencií, čo vychádza i z postavenia Bratislavu, ako križovatky rôznych kultúrnych vplyvov. Má to svoje pozitívne aj negatívne dôsledky. Pozitívne v tom zmysle, že slovenská pedagogika sa v minulosti vyhnutia vykrištalizovala jednotnej metodickej doktríny v dobe, kedy ešte neboli podmienky pre vedecké riešenie tak zložitej problematiky. Preto slovenská pedagogika nebola zasiahnutá nánonosom scholastických postupov do tej miery, ako napr. metodika česká. Netreba zdôrazňovať (najmä tomu, kto pozná situáciu na našich LSU), že tato metodická viačkoľanosť má svoje negatívne. V dnešnej dobe sa dôraz hýbiť polemika o otázkach, ktoré sú už dôvnejšie vedecky vyriešené a v zahraničí úspešne

praktizované. Skúsený pedagóg si vie rôzne tendencie v metodických otázkach dať do súvisu, vie ich pretransponovať a využiť pre obohatenie pedagogického procesu, sú súčasťou jeho individuality. Ale bežný typ pedagóga LSU, no najmä pedagóg začínajúci je často dezorientovaný. V procese orientácie sa prvoradé zamiera na druhoradým, problematika technickej koncepcie sa dostáva do popredia a rozvoj ľudobnosti do pozadia. V tieni riešenia koncepcie klavírnej techniky sa často stráca záujem o tvorivý ľudový postup. Otážka závlahu prstov a postavenia ruky sa stala takmer hamletovkou. Nemôžeme podcerovať jej dôležitosť, no v našich pomeroch na otázkou: „Ako vlastne zdvihat prsty?“, treba odpovedať: „Predovšetkým vzbudit záujem žiaka o ľudbu! Rozvíjať jeho ľudobnosť, predsta-

vovať, fantáziu! Na základe prebudeného záujmu budovať jeho vôlejové vlastnosti a pracovnú disciplínu!“ Otázka technických postupov sa nám obaviava v celkom inom svetle: „Ako postupovať, aby technické postupy nenarušili záujem žiaka o ľudbu?“ Celkom nesprávne by bolo dať zelený dôraz otázkam vedenia a ľubovoľu. Treba voliť systém, ktorý šetri dnes tak vzácnym časom žiaka a nie je v rozpore s rozvojom jeho

Správy HIS

K 30. výročiu oslobodenia našej vlasti pripravil edičný úsek SHF reprezentačnú publikáciu, ktorá naznačuje zápas o socialistický charakter ľudobnosti na Slovensku. Časť, ktorá sa dotýka českej ľudobnosti, vydá súbežne Panton. Tým vznikne dvojčasťová publikácia, ktorá — pri textovej časti — bude mať obsahlu fotografickú prílohu.

V najbližších dňoch výdeľa ďalšie číslo bulletinu Slovenská ľudobnosť, ktorý vydáva SHF v štyroch jazykových mutáciách pre zahraničie. V obsahu nájdeme o. i. článok venovaný 20. výročiu založenia SHF, 25. výročiu SF, 25-ročnému SLUK-u, 60-ročnému jubileu Dezidera Kardoša, zamyslenie sa nad ľudobným vzťahom Čechov a Slovákov, ako aj úvahu o publikácii prof. J. Kresánska „Ľudobný myšlienok“. Okrem toho výdaj ďalšie propagáčne letáky s profilmi skladateľov: Kardoša, Mikulu, Andrašovana a Nováka.

Dňa 11. decembra bola v Klube skladateľov prehrávka z diel Dezidera Kardoša, ktorú viedol prof. J. Kresánek. Pôvodne plánované stretnutie s osobnosťou autora sa v rámci prehrávky neuskutočnilo pre chorobu skladateľa. Časť, ktorá sa so záujmom vypočula ukážky z tvorby tohto popredného skladateľa,

Prvé skladby venované 30. výročiu oslobodenia našej vlasti dokončili A. Moyzes, A. Očenáš, T. Andrašovan a ďalší.

Výrobný úsek SHF vyrobil a rozmnožil ďalšie z nových titulov, ako i reedície skladieb slovenských skladateľov: František Prášil — Ľudové piesne pre spev a harmoniku, Dezider Kardoš — Tri spevy zo Zemplína pre miešaný zbor a Spevy o živote pre soprán, tenor súlo a klavír, Oto Ferenczy — Volanie, miešaný zbor.

Trend v súčasnej klavírnej metodike

vivosti, fantáziu! Na základe prebudeného záujmu budovať jeho vôlejové vlastnosti a pracovnú disciplínu!“ Otázka technických postupov sa nám obaviava v celkom inom svetle: „Ako postupovať, aby technické postupy nenarušili záujem žiaka o ľudbu?“ Celkom ne-

hudobnosti — naopak vychádza z nej. Diletantizmus treba odstraňovať po linii hudobnej, ved technické prostriedky sa ľahšie hľadajú, ak je jasné ľudobný cieľ. Toto je trend modernej pedagogiky.

Podobné problémy sú už dôvnejšie vyriešené napr. v ZSSR. Obdobie obrouskeho rozmachu ľudobného školstva a najmä klavírneho umenia sa tam nieslo v znamení vytvorenia najdôležitejších zásad správneho vyučovania. Metodika je výslednicou skúseností najlepších klavíristov a pedagógov a rozvíja sa v konfrontácii s poznatkami iných viedných odborov. Keďže sa však vedecky koncentračného tábora. Jeho úprimné dojatie — po zaspievani niekoľkých českých ľudových piesní našimi dievčatami — bolo pre nás najväčšou odmenou.

AK sa nám toto podarí, budeme sa pozerať na dnešné „stavanie ruky“ do statickej polohy tak, ako sa dnes pozerať na povestnú ceruzku na chrbate dlane, pomocou ktorej sa realizovala požiadavka „kludnej ruky“. Oboje je rovnako nezmyselné a treba sa toho čím skôr zbaviť.

JURAJ MAŠINDA

Nad neznámymi skicárimi: Fraňo Dostalík — propagátor Bartóka

Osobnosť skladateľa a pedagóga Fraňa Dostalíka je stále zahalená legendami. Zápričňuje to najmä nedostatok reálnych informácií o jeho práci a živote, ako aj torzo skladateľského odkazu. A tak prevládajú viac dohadov a mienky ľudí, ktorí s ním nesympatizovali. Mnoho pamätníkov sa však zhoduje v tom, že Dostalík bol osobnosťou plinou ideálov, osobnej húzefnatosti, no na druhej strane — človekom, ktorý si tvrdohlavosť ešte komplikoval protirečenia, priniesene azda od detstva. V torze pozostalosti, ktorú máme k dispozícii, je prekvapujúco veľa poznámok o Bartókovi. To všetko len ďalej rozširuje tradovaný názor, že bol ozaľným vyznávacom Bartókova diela. Zdá sa, že prvé závažné kontakty s Bartókovou tvorbou nadvážuje v r. 1927, kedy sa konečne dostáva do Bratislavu — po rôznych predchádzajúcich miestach na slovenskom vidieku (najdlhšie na učiteľskom ústave v Spišskej kapitule). Usudzujeme tak zo zachovaných archívnych dokladov. Možno to bola práve túžba, vynovňať sa s niektorými modernými skladateľmi, ktorá ho donutila, aby opustil dobré miesto na Spiši a v r. 1927 prišiel na Mestskú hudobnú školu v Bratislave.

Z náčtu k I. symfónii zo septembra 1927 sa dozvedáme o Dostalíkovi obdivu k Bartókovi. Podľa jeho zvyklosti sú prvé náčrtky skladieb notovými skicami, ale skôr prehľadmi problémov, ktoré Dostalík chcel riešiť — často i s odkazmi na skladateľov, ktorí mu boli v tom či onom kompozičnom problémom vzorom. Na Štvrtke strane týchto poznámok k plánovanej symfónii čítame, že sa „čce prebif k atonalite formou improvizácie“. V súvislosti s týmto programom si poznámenávame určité skúsenosti od Bartókovi. Ďalej spomína, že Bartók mu môže byť vzorom i v častočnom uvoľňovaní tonalít a dodača, že opustenie tonálneho základu sa mu viď najlepšie cestou improvizáčno-variacionou. Ako si to v praxi predstavoval, dokazujú i ďalšie slová: „V každej atonalite môžeme pozorovať tonálne pásma“.

Bartók ho v tom čase už píne zaujal. Záujem ešte prehľbili niektoré informácie, ktoré v tom čase dostával — napríklad článok v Prágal Magyar Hirlap, ktorý mal nadpis: „Hudobná Praha oslavovala Bélu Bartóka“. Viacerími poznámkami si glosuje názory au-

tora a zvlášť si všíma Bartókovho rytmu. V tom čase si komentoval rad ďalších moderných skladieb. V jednom z deníkových záznamov z decembra 1927 venuje niekoľko strán Hindemithovej Sonáte pre violu a klavír, op. 11 a v texte často cituje i meno Bélu Bartóka. Hned na prvej strane ho dáva do súvislosti s Hindemithom — tam, kde si všímol, že akordy nie sú aprorne stavané, ale vyvijajú sa z tónov, ktorých zjavňa, alebo lateptná funkcia stále zostáva. Na nasledujúcej strane — v súvislosti s bohatou registráciou a dynamikou — robi poznámku: „...ako u Bartóka v II. huslovej fantázii“. Ešte raz v tom istom rozbori spomína — v súvislosti so zahusťovanými akordami — paralelu: Janáček — Bartók. To všetko dokazuje, že poznal viac Bartókých diel.

Skicár z r. 1928 je zaujímavý predovšetkým v poznani, ktoré skladby v tom čase rozoberal, ako ich komentoval a čo si z nich vybral pre svoju skladateľskú prácu. Najskôr si všíma čelový koncert vtedy dosť hraného Jozefa Fitelberga, ďalej partitúru Novákovej opery Lucerna, Axmanovu Ouvertúru. Tému a trinásť variácií od Ernsta Krenka, skladbu Rytmečica oština Vladimíra Vogla, Kantátu Egona Wellesza, Mosolovu Zlevareň a iné. A opäť mu slúži v niektorých miestach — ako argument určitého estetického zdôvodňovania — Bartók...

V ten istý rok si robí nové velké poznámky o Bartókovi — najmä komentuje prednášku Edvina Mülleru, ktorú prednesol v peštianskej Hudobnej akadémii na tému: „Bartók a problém modernej hudby“. V pozostalosti zostal i článok vytielený v r. 1930 v bratislavskom časopise Hiradó, kde sú pomerne veľké partie o Bartókovi a Kodályovi. Keď preberá r. 1930 funkciu profesora na Učiteľskom ústave v Bratislave — so zvláštnym povolením pre nemecko-maďarskú vetvu tejto školy — je už nesporné dobre zorientovaný v Bartókovej tvorbe. Svoj záujem o Bartóka a vedomosti o ňom uplatňoval najmä v maďarskom abiturientskom kurze. Zaviedol prax, že každý abiturient musel pred skončením štúdia predniesť teoretický referát. Viacero študentom zadal problém Bartókovej tvorby a života. V pozostalosti sú dva vypracované referaty z r. 1932 — jeden veľmi bežný od Kuzsala Margity, druhý mimoriadne za-

Cí zostal tejto orientácii vernej i posledné roky života (zemrel v r. 1944 ako 48-ročný), čažko povedat. Z tej doby nemáme k dispozícii ani skladby, ani skicáre, ani poznámkové zošity. Nepochybne však pláti názor Ilku Pála, že to bola osobnosť svojrasná, ktorá ako jedna z prvých sa primkla k tvorbe Bélu Bartóka, propagovala ho medzi študentami a zrejme z neho fažila i v kompozičných postupoch a estetických ideáloch.

ZDENKO NOVÁČEK

Viliam Kořínek

O problémoch štýlovej interpretácie

(Pokračovanie z č. 1.)

II.

Rytmus sa vyvíjal postupom času z jednoduchých forem až po najzložitejšie. Od prostoty — k rafinovanosti. V baroku prevládali jednoduché rytmické zložky. Tým, že sa zaraďovali množstvá rovnakých rytmických útvarov, vytvorili monumentalitu a význam vo výrazu. V roku kontrastuje rytmická monumentalita baroka s tanecnými akcentami. Menuet je vlastne výtvorom rokoka. V klasickej nastávajú prekvapujúce rytmické zvraty. Ludové tance aj piesne prenikajú do význej hudby. Romantizmus využíva nepravidelné rytmické útvary metriky (duoly, trioly, kvintoly a ostatné nepravidelné zoskupenia) a navýše sa rytmicky obohacuje o typické národné rytmusy.

Metrika je kľúčom pre správnu artikuláciu. Výnimky artikulačné sú skladateľom vždy vypisované akcentami, sfrozutami. Keď chcel autor porušiť funkčné metriku, napsal napr. synkopu. Kto si nevídime metriky, zle artikuluje, aj frázu. Metriky si treba všimnúť vo všetkých skladbách, ale najmä v skladbách barokových, rokokových a klasických. Ich kompozične prostá štruktúra je pre dnešné ucho ľahko rozlišiteľná. Preto možno tvrdiť: čím menej nót, tým je hra náročnejšia na detail. Čím je skladba hraná v miernejšom tempe, tým potrebnejšie je starat sa o artikuláciu, intonáciu a rytmické napätie. Náš sluch reaguje citlivie na kvalitu hry napr. osmičiek ktoré vníma každú osobitne ako jednotku — ako takú jednotku vníma tiež rýchly beh s väčším počtom odohraných nót, kde je ale pre vnímanie dôležitá často len prvá a posledná nota. Najmä posledná nota každého behu je citlivá. Po slucháča môže odpustiť predošlé falosné tóny — nevníma ich tak intenzívne ako posledný — keď je tento falosný, možti byť predtým všetky čisté, výsledný dojem je zlý. Menej citlivie ako falosný tón sa vníma priestupok artikulačný — v spojení s predpisanou metrikou. To už potrebuje vybrúsenejši sluch. Netreba zdôrazňovať, že pre neprirodené vedenie slátku je huslová hra eldorádom týchto chýb. Chybnejšia artikulácia mení rytmickú stavbu — a čo je pre hudbu rytmus, vieme. Nie nádarmo písal Mostrass o rytmickej disciplíne celé dielo — jej výsostné postavenie je v hudbe samozrejmé. V dokonalem rytmickom naplnení všetkých hodnôt tkvie elektrizujúci rytmický zárazok dokonalej hry, ktorý pôsobi tak samozrejme — ale len na počívanie. Funkčná deformácia, nuanca, ktorú nemožno zápisom zachytit, je vlastne už súčasťou agogiky, bez ktorej niet živej hudby. Tak, ako ako potrebuje doplniť medzery svojej zrakovej mechaniky, na čo berie ohľad každú výtvarku, maliar, sochár, alebo architekt, tak sluchom je človek klamaný preto, aby sa vyplnila predstava rytmická, relativne často dosť rozdielna od notového zápisu. Rozdiel štýlu tkvie často v takomto drobnom vykreslení rytmu — preto sa dôvodovať, že umelci sa rozchádzajú hlavne v chápani, ako agogicky tú-ko-ru frázu podporiť a realizovať. Tam sú badateľne rozdiely medzi štýlom, ale aj medzi umelcami.

Dynamika, zmeny v sile tónu, trvanie určitej sily tónu dokresluje frázu a robi ju plastickou a živou. Je pre hudbu tým, čím je pre obraz farebný odtieň a kontrast. Dynamika nemôže byť bezzielna, je vždy výrazove funkčná. Rozsah schopnosti a možnosti nástroja i hráča určujú jej relativnu silu. Všimnime si použitia dynamiky u skladateľov. O Bachovi už niečo vieme. Z klas-

V. Kořínek

sikov sa hrá Haydn s veľmi citlivou dynamickou škálou — od „pp“ po „ff“, Beethoven rozšíril klasickú dynamiku o „fff“ a Mozart hráme od znejúceho „pp“ po ušľachtile „f“, teda z klasíkov v najmenšom dynamickom rozpáli. Mimochodom, klasickú frázu môžeme často zvýrazniť v stupnicových chordach hore — crescendom a dolu — decrescendom. Teda „zvih“ a „pád“. Mozartova dynamika je prostá, spevá a svetlá. Tajomné „pp“ a plné „ff“ sú typickou dynamikou romantikov. O funkčnosti dynamiky by sa dala istotne napišať zaujímavá štúdia, veď skoro každý skladateľ nou na rába svojsky, je zviazaný s frázdou. Od terasovitého vrstvenia dynamiky Bacha, cez hladké crescendá a náhle sub, pianá Beethovena, alebo typické opakovanie rovnakých úsekov metodických u Bacha vo „f“ a „p“, výrazovo zmenené echá u Mozarta, ktoré sú hravé, ľahké, kompozičnou technikou, s možnosťami a využitím techniky nástroja. Je preto veľmi dôležité, aby bol huslista školnený tak, aby technika pravej ruky zvládla všetky fázy v rozličných dynamických odtieňoch. Co možno s dynamikou dokáže, tak demonštruje osobitý, tzv. hubayovský deklamáčny s pôsobením zvýraznenia a ozivenia tónu, ktorý po názve tak vynikajúco ovládal Zathurecký a dnes snáď v plnej mierre už len André Gertler.

Prstoklad plní niekoľko funkcií. Vytvára podmienky pre technický hladkú hru, je zodpovedný za správnu farbu spotupatričných nót a obohacuje kantilénu o portamento (glissando). Ich možnosťou použiť sa huslová hra môže skrátiť aj znetvorit. Použitie portamenta treba umeličky zdôvodniť. Nemôže sa hrať hocikde — ani hocaké. Rozmiesňuje sa len na určité miesta v kantiléne. Najnebezpečnejším v dôvode je portamento „thibaudovské“. Nemožno ho vôbec použiť v skladbách napr. Haydna, Mozarta, nechoviac o tvorbe Bachovej, keď sa treba obmedziť na najstriednejšie výrazové prostredky. V romantike (a tým viac v súčasnej) tvorbe už môžeme funkčne použiť ľasky druhý portament. Určitá zdržanlivosť, cudnosť, teda miera ich použitia nemôže byť súmrejme, nikdy na škodu. Portamento má účinok cukru, soli, komiky, tragiky.

Pri volbe prstoklada u Corelliho, Bacha a ich súčasníkov sa osvedčujú prstoklady volené v nižších položkach. Dĺžka struny mení sa farba aj ich zvucnosť. Ani tónove, ani farbou nie je únosné hrať takéto skladby do exponovanej výšky na jednej strune, keď ich môžeme prostie a jednoducho hrať v nižšej polohe.

(Dokončenie v bud. čísle.)

S tvorou súčasných hudobných skladateľov Bulharska sa oboznamila bratislavská verejnosť dňa 14. decembra na koncerte bulharskej hudby v ÚDPMG. Koncert bol pri priležitosti 30. výročia vitezstva socialistickej revolúcie v Bulharsku. Zúčastnil sa ho aj nestrator bulharskej hudby, národný umelec Paraskev Chadžíjev. Z jeho tvorby si účastníci večera vypočuli 6 piesni v podaní sólistky Státneho hudobného divadla Štefana Mekedónského v Sofii — A. Dinevovej (na obrázku). Okrem toho Státné plodivské sládkové kvarteto uviedlo kvartétu Žul Levího a Michaila Pekova. Snímka: ČSTK

J. B. Foerster

(30. XII. 1859 — 29. V. 1951)

Na sklonku decembra 1974 si hudobná verejnosť pripomenuje 115 rokov od narodenia Josefa Bohuslava Foerstra. Pri tejto príležitosti prinášame myšlienky z knihy eštej tohto českého skladateľa, pedagóga, hudobného spisovateľa, ktorá vyšla pod názvom: „Co život dal“:

■ Verím, že všetky veľké veci na tejto zemi vznikli z čitu... Skutočné hodnoty sú nadčasové... Opúštaním motíviek práce nastal rozklad. Možog premhol srdce, či bol prehlásený za prežitok romantizmu. Nová doba je dobou konštrukcie, dobou chladného rozumu.

■ Skúsenosť a dejiny učia, že láskou k duchovným výš-

ze všetky veľké osobnosti sa stali veľkými len tým, že sa dobrovoľne spútali a dali do služieb ideí, ktorým slúžili pokorne a v sebaobetovaní...

■ Smetana bol raffaeľovsky jasná povaha — priezačný a čistý, ako voda lesnej studničky. Čím jeho hudba najviac achtavuje a dojima, je sila čitu... Láska je mu všetkým. Čo ho sa Smetana dotkne, tomu vie dat pečať svojej osobnosti.

■ Dvořák si bol plne vedomý svojho génia, i svojich životnej úloh. Napriek úžasnej skromnosti. Kto mohol nahládnuť do jeho čistého srdca, ten poznal. odkiaľ tryskala skladosť jeho hudby a strhujúca sila jeho čítostí.

■ Fibichova láska k horám je láskou k duchovným výš-

Matiné v SF

1. XII. 1974

V rámci jubilejného 25. výročia založenia Slovenskej filharmonie sa okrem hlavných podujatí organizujú i ďalšie koncertné produkcie, medzi ktoré patrí i predpoludňajšie nedelne matiné. V prvej decembrovnej nedeľu sa predstavili dva mladé bratislavské dychové súbory — Bratislavské dychové kvinteto a Bratislavská komorná harmónia. Oba súbory prezentujú zatiaľ viac nahrávky, ako priame vystúpenia.

Bratislavské dychové kvinteto, zostavenej z mladých absolventov bratislavského Konzervatória a VŠMU, predstavilo sa na nedelnom vystúpení v Kvintete pre klavír, hoboj, klarinet, lesný roh a fagot. K. z. 452 W. A. Mozart. Čažko možno hodnotiť výkon a umenie kúru úroveň súboru zo počiatia jednej skladby. Zapôsobil však pekný, nosný tón jednotlivcov (az na malé nepresnosti u lesného rohu), radost z hry, zdravé muzikantské cítenie a elán. Vytvorili akéosi mladické muzikantské fluidum, ktorým získali sympatie poslucháčov. Prehliadli sme i malé technické kazy, ktoré miesťami narúšali kvalitu výkonu. S Bratislavským dychovým kvintetom vystupoval i klavirista Pavol Kočáč, ktorý sa dobre prispôsobil svojim kolegom a zošúdil sa s nimi v celom. Obsadenie Bratislavskej dychovej harmónie pozostáva z popredných dychových hráčov bratislavských symfonických telies. Vystupujú väčšinou sami — ako sólisti. Teraz vytvorili spoločné súbor, prvy svojho druhu na Slovensku. Počas trojročnej existencie dopracovali sa na slušnú úroveň, čoho dokázom je aj posledné vystúpenie. Najmä zo Sinfónie pre dychy od Gaetana Donizettiego dokázali vytvoriť dielo, ktoré — napriek slabým kompozičným danostiam — udržalo poslucháčov v napäti. Zvláštnou mäkkosťou, lahodnosťou a istotou tónu vynikli hobojisti, flautista, klarinetisti. Podobne by sme mohli hodnotiť i úvodné časti Octeta Es dur op. 103 od Ludwiga van Beethovena — žiaľ, nevystačili na perfektné stvárnenie celej skladby. U interpretov sa začala javiť únava, vznikali častejšie intonačné prehrešky, nedotiahnuté tempi a nevýrazné dynamické i náladovo-farebné kontrasty v jednotlivých časťach. Najviac ním trpelo Andante a Menuet. Možno k tomu prispel i charakter a celková stavba skladby, ktorá nepatrí k reprezentačným dielam autora. A v tom spočíva tiež jeden problém — dokázal vytvoriť i zo slabej kompozie interpretáčnym dotvorením diele. (To sa podarilo Bratislavskej komornej harmónii napr. v Donizetti). Začínajúce súbory by mali vari skôr hľadať overené hodnoty. Vieme, že hudobnej literatúry tohto charakteru je skutočne málo, ale napr. česká hudba z obdobia klasicizmu má bohaté zdroje. Oba dychové súbory vlastnia lágavé devízy — húževnatosť, zdravú muzikalitu, snahu po zdokonalovaní, ktoré už priniesli (a iste ešte priniesú) kvalitné a bohaté plody práce.

E. ČÁRSKA

Organový večer

Dňa 19. novembra si Bratislavčania vypočuli dvoch predstaviteľov mladej generácie organistov-profesionálov: Milana Hriecu a Evu Kamrlovú. Obaja sú absolventmi bratislavského Konzervatória z triedy prof. I. Skuhrovej. Kamrlová pokračovala v štúdiu na VŠMU u doc. F. Klindu. Patrí k umelkyniam, ktorých interpretačné kvality už viackrát ocenili i v zahraničí. Hric študoval ďalej na pražskej AMU u prof. J. Reinbergera a bratislavský polorecítal bol jeho prvým samostatným vystúpením po skončení štúdia. Jeho program, zostavený z diel starých majstrov, niesol pečať veľmi svedomitej a cieľavodnej prípravy, samotný výkon bol vzdialenosť akejkoľvek snahy po vonkajšom efekte, koncentrovaný na plastické vystihnutie bohatstva hudobnej výpovede jednotlivých skladateľov. Najťažšie to bolo vari hned v úvodnom „Ricercare del nono duono“ Jana Pieterszoona Sweelincka — v diele, svojom obsahom i formou súčasnému poslucháčovi už značne vzdialenosť. Hricovi sa podarilo urobil Ricercar nielen zaújmavý, ale i zrozumiteľný vo všetkých zložkách — tempovej, rytmickej, farebnej i výrazovej. Snáď ešte pútaviešie — citlivým oddierencovaním jednotlivých variácií — prednesol hlbavú „Partitu e mol“ Johanna Gottfrieda Walthera. Skladby J. S. Bacha — prednesovo netiahká „Chorálová predhra A dur“, „Fantázia a rúga g. mol“ — niesli punc prísné vecného a nesentimentálneho, miesta až strohého prístupu k výrazovej problematike. Najmä v týchto dvoch ľačiastoch i v úvodnej skladbe bolo väčšie uvoľnenie vitané.

Eva Kamrlová otvorila druhú časť programu premiérou skladby Františka Prásila „Fantasie quasi chromatique“, venovanej 30. výročiu SNP. Dielu, prednesenému za autorovej prítomnosti, sa dostalo temperamentnej interpretácie v podaní povolenej timočnícky vásnivého, až dramatického obsahu. Rovnako ďalšie skladby, ktoré Kamrlová prednesla (3 časti zo symfonických meditácií „L'ascension“ Oliviera Messiaena a záverečná „Introducia a passacaglia f. mol“ Maxa Regera — diela diametrálnie sa lišiacie obsahom a spôsobom hudobnej výpovede) našli v Kamrlovej predstaviteľke, výrazne a plasticky stvárujúcu bohatú paletu rôznorodých nálad. Ani ona sa však celkom nevivia miestami nedostatočnej uvoľnenosti čo bránilo vyrovnaniejšemu podaniu niektorých úsekov.

Koncert bol v organovej sieni bratislavského Konzervatória na Tolstého ulici v rámci Prehliadky mladých slovenských organistov.

— vr-

Zlá propagácia — výborné výkony

Dňa 17. novembra m. r. sa predstavili bratislavskému obecenstvu v koncertnej sieni Ústredného domu pionierov a mládeže Klementa Gottwalda dva mladí umelci: Alexander Andrejevič Melnikov — husle (ZSSR) a slovenská klaviristka Vilma Lichnerová.

Alexander Andrejevič Melnikov — laureát Čajkovského súťaže z r. 1962 a víťaz Enescuovej súťaže z r. 1966 je t. č. profesorom Státného konzervatória P. I. Čajkovského v Moskve. Vystúpil na koncertných podujatiach v Rumunsku, v Poľsku, v Maďarsku, v Nórsku, v Mongolsku. Bratislavský koncert bol časťou jeho zájazdu po Československu. Je potešiteľné, že si na toto turné vybral ako partnerku slovenskú klaviristku Vilmu Lichnerovú, posluchačku piatého ročníka moskovského Knzervatória.

Tažisko koncertu spočívalo na klaviriste, ktorá sa predstavila nie len ako perspektívny typ koncertnej umelkyne, ale aj ako spofahlivá interpretka komornej hudby a koncertného sprievodu. Do svojho programu zaradila skladby väčšinou romantického charakteru, čo zrejme najlepšie zodpovedalo jej naturelu. Je pianistkou, ktorá disponuje dobrou technickou pripravenosťou, veľkou dákou muzikality, spevným a kultivovaným klasickým tónom. Aj keď do interpretácie dáva značnú dákuvu individuálneho poňitia, jej prejav nie je nikdy nepremyslený a samoučelný. Potvrdením toho bolo predvedenie Schumannovej Novelletty č. 2 D dur, kde predviedla pestrú škálu kontrastov a dynamiky. V Lisztovej koncertnej utude „La Leggierezza“ zaujala spevnostou tónu, perlivou technikou pravé ruky a zmyslom pre jemné nuanse až keď otázka pedalizácie by miestom mohla byť diskutabilná. Brahmsova Rapsódia h. mol bola plná dynamizmu a vnútorného napäcia, zaujímavé bolo tvorenie kontrastov v opakujúcich sa okrajových časťach skladby, kde interpretka neušpadila do rovnakého výrazového opako-

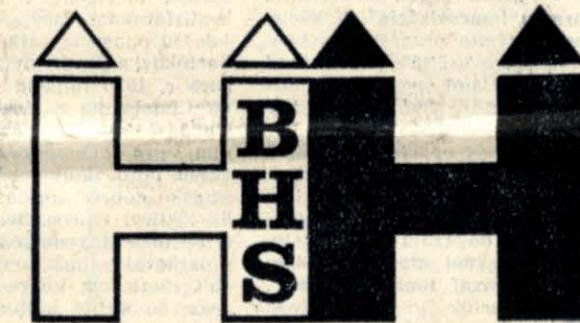
Vilma Lichnerová

vania predošlého textu, ale preferovala diferencovanie jednotlivých úsekov na základe iných dynamických a tempových možností. Zmysel pre farbu tónu a jeho tieňovanie v prvých dvoch časťach Debussyho suity „Pour le piano“, pregnaný rytmus a technická exaktnosť v časti tretej. Sovietska literatúra bola zastúpená dvoma prelúdiami od A. N. Čerepnina, kde sa pianistka zamerala na vystihnutie obsahu a nálad, jednotlivých prelúdii lyričnosti a zvukomáľby (imitácia ľudových dychových nástrojov) v prvom prelúdiu, tančného charakteru a prevládajúcej rytmickej zložky nad zložkou dynamickou v prelúdiu druhom. Po siedmym čísle jeho programu boli dve etudy Rachmaninova, tzv. „Obrázková g. mol a „Metelica“, obe zahrane na vynikajúcej úrovni. Škoda len, že nástroj v sále nie je práve najkvalitnejší

BHS

Vitazný návrh súťaže o nový znak BHS — autor akad. maliar Miroslav Cipár.

Súťaž o nový znak BHS

Ukážky súťažných návrhov o nový znak BHS.

bulletinov, akreditačných preukazov, listov, aby ho mohli využívať oznamovacie prostriedky (tlač, film, televízia) a súčasne by mal byť dominantou výtvarnej výzdoby koncertných sieni, či tlačového strediska.

Zo slovenských výtvarníkov zúčastnili sa súťaže o nový znak BHS tria významných výtvarníkov s 10 návrhmi. Podľa platných smer-

níc menoval riaditeľ Slovkoncertu odbornú komisiu, ktorej predsedal dr. Milan Jankovský, riaditeľ Galérie mesta Bratislavu.

Na základe posúdenia odbornej komisie vitazným návrhom súťaže stal sa návrh č. 2, ktorého autorom je akad. maliar Miroslav Cipár (meno autora vitazného návrhu komisia zistila až po otvorení obálky po skončení hlasovania). Komisia na tomto návrhu ocenila osobité spojenie grafickej formy so stylizovanými hudobnými znakmi v jednom organickom celku, pričom vyzdvihla jednoduchosť výtvarných prostriedkov, ako aj kultivovaný a v organickej jednote so znakom rečený požadovaný text (v slovenčine i v iných jazykových mutáciach). Porota odporúčala vypisovateľovi súťaže vitazný návrh realizovať. — pk-

Z pražského hudobného života

Casť pražskej koncertnej sezóny '74-75 bola venovaná ešte Roku českéj hudby. Druhá polovica je však už v znamení osláv 30. výročia oslobodenia ČSSR. Znamená to, najmä pre Českú filharmoniu, zvýšenú aktivity najmä na domácich pódiach. Okrem Prahy sa toto teleso predstaví tiež v hlavnom meste SSR — v Bratislave, ale aj v Brne, v Ostrave, v Hradci Králové, v Plzni a v Českých Budějovicach. Novinkou je veľký populárny cyklus k 30. výročiu oslobodenia, na ktorom prednesie česká sopranistka Ludmila Dvořáková scény zo súťažových opier, v komorných koncertoch sa predstaví Theo Adam, Robert Christensen, Guarneri kvarteto a zaujímavostou bude i klavírna večer Viktorie Postnikovovej, Dagmar Baloghovej a Gennadija Roždestvenského, ktorého ináč poznáme ako dirigenta. Na spominanom večere umelci uvedú výlučne klavírne diela od Martínu, Schuberta a Schumanna. V cykli „ČF mladým“ vystúpia umelci, ktorí dnes reprezentujú naše mladé koncertné umenie.

Symfónický orchester hlavného mesta Prahy FOK si pripravil v posledných týždňoch minulého roku 40. výročie svojho trvania. Okrem pravidelnej koncertnej činnosti sú pre tisťo príležitosťi pripravené ešte ďalšie akcie. Napríklad v pražskom Divadle hudby je instalovaná výstava o histórii telesa. V dramaturgickom pláne FOK upútava pozornosť i redovňovským naštudovanie Dvořákovej Štabat Mater (dirigent Ladislav Slovák). Marián Lapšanský prednesie klavírnar Griegovo Klavírneho koncertu a mol, Václav Smetáček viedie s FOK Dvořákové Slovanské tance, hostujúci Slovenský filharmonický zbor vystúpi so Suchoňovým Žalmom zeme podkarpatskej a zo Slovenska bude v Prahe hostovať ešte dirigent Bystrik Režucha.

T. HEJZLAR

— H. M. —

Recitál D. Kardošovej

Mladá slovenská klaviristka Daniela Kardošová pochádza zo známej hudobníckej rodiny a jej celovečerný recitál (12. decembra m. r. v Koncertnej sieni Čs. rozhlasu v Bratislave), zaradený do cyklu koncertných podujatí MDKO, zhodou okolnosti svojím terminom zapadol do osláv životného jubilea jej otca, zasl. umelca Dezidera Kardoša.

Jej hru charakterizuje lahodný tón, dynamická paleta s prevahou pastelových odstienkov, vzostupná línia technickej pohotovosti. Tento aranžér výrazových prostriedkov a možnosti bol pre klaviristku zároveň k sympathetickej, presvedčivej, ale aj živej interpretácii brillantných sonát (d mol a G dur) od Domenica Scarlattiho, ktoré spolu s príďavkom (Kardošove Bagatelly) — patrili k najväčším prínosom večera.

Hoci sympatizujem s tvrdošinou odvahou, s akou mladá umelkyňa neustále zaraďuje do svojho programu Beethovenovu Appassionatu (treba konštatovať, že v technickej zvládnutí i v dynamickom

stvárení diela došlo k viditeľnému pokroku), nemožno si nevšimnúť určitú kfčovitost, ktorá sprevádzala dramaticky i technicky vyhotovené miesta, ale najmä tempové výkyvy, ktoré len ľahko možno dať do súladu s klasickou agogikou a výstavbou. Z tohto hľadiska najväčší pokrok zaznamenala stredná — pomalá časť, zatiaľ čo vo finálnej časti má interpretka rytmus ešte stále dosť labilný.

Chopinova Nocturná — Es dur, op. 9, č. 2 a f mol, op. 55, č. 1 — vyzdvihli do popredia schopnosť interpretky formovať klavírny zvuk, no svojím úsilím o citový ponor nevyhli sa určitej salónnej monotónnosti. **Chopinova** Balada

g mol, op. 23 mať rád pekných poetických úsekov, no ako celok (najmä v technickej vypätejších miestach) vyžadovala logičkejšie smelenie, väčšiu suverenitu a najmä — plynulejšie prechody.

Vela výhrad treba vzniesť voči záverečnej jednočasovej Sonáte č. 3, op. 28 od Sergeja Prokofieva, ktorá sa vyznačovala akoby tendenciou po zaobľovaní prudkých dynamických i rytmických kontrastov. Technický arzenál klaviristky nestaciť vygradovať napr. vekolepý vrchol (v závere rozvedenia) a Sonáta aj ako celok nevyniesla dostačne ostro, pregnantne a tým i presvedčivo.

Skôda, že mladá klaviristka si nezvolila pre dramaturgiu svojho vystúpenia iné, vhodnejšie skladby. Pre jej naturel by z klasikov vyuvovala — podľa môjho názoru — viac Mozart a pokiaľ by chcela hrať Beethovena, tak niektorá iná, dramaticky i technicky menšie exponovaná sonáta. Ale i Debussy by bol priam ideálny...

VLADIMÍR ČÍŽIK

Paganini na malej scéne

Na tvorbu Franza Lehára platia (po námetovej stránke) slová: ...Lehár neaspíval na Offenbachove ciele — kritizoval svojimi dielami meštiacku spoločnosť. On ju chcel predovšetkým baviť. A zabával ju námetmi, ktoré čerpal z jej súčasného života, čím jej — nechťiac — nadstavoval zrkadlo. Napokon, nie náhodou sú neskôr Lehárove operety až nevkusne presýtené sentimentalitou, pre ktorú si vyslúžil označenie: „génius operety v moli“.

Do tejto kategórie Lehárovej tvorby — nech už sú hudobné čísla akokoľvek păčivé, resp. invenčné — patrí aj opera PAGANINI, ktorú naštudovala na záver m. r. opera DJGT v Banskej Bystrici (premiéra — 14. XII. 1974, režia — Kološman Čillík, dirigent — Vojtech Javora, scéna — Pavol Herchl, choreografia — O. F. Bernatik, zbormajster — K. Béla).

Dagmar Rohová a Ján Zemko v banskobystrickej inscenácii operety F. Lehára „Paganini“. Snímka: K. Mikloši

Ant najlepší preklad (pre banskobystrické predstavenie ho robil K. Čillík) nemôže preklenúť naivnosť libreta, ktoré — podľa skromného názoru kritika — bolo treba uváživo „predriediť“, nedržať sa všetkých sentimentalných, či „akoby vtípnych“ replík hlavných predstaviteľov. PAGANINI je operettou, v ktorej známy huslista hrá „prvé husle“ najmä v ľubostných pletkách, škandálkoch a v rozporuplnom „akoby“ rozhodovaní: Ženy — alebo umenie? Nuž, klasické operettne dedičstvo (nie raz i operné) sa priliš nezaťažovalo silou libretistického spracovania — realizátori dnešných podob týchto diel by však mali starostlivojšie zvážiť nielen „čo“, ale aj v akej dĺžke, miere a únosnosti servírovať divákov.

Prvoradým popudom k naštudovaniu Lehárovho PAGANINIHO boli zrejme hudobné čísla, podnes krásne, živé, príťažlivé. Škoda, že ich v. DJGT nemohol podporiť plne zaejúci orchester. Na tejto premiére už gnel celkom komorne, a tak nedodal operete v roku „klasiky“ pravý punc. Scéna Pavla Herchla bola v 1. dejstve príliš poplatná sladkému príbehu, vyzdvihujuúc výrazné farby, podčiarkujúc „realisticke“, nenáznakové pozadie prírodnnej scénérie. Už vydarenejšie zapôsobili interiéry v 2. a v 3. dejstve, korespondujúce s diferenčovanými a výkusnými kostýmami (autorom je tiež P. Herchl).

Režisér K. Čillík, ktorého poznáme ako režiséra, snažiaceho sa o tradičnejší prístup k javiskovej práci, si vybral k spolupráci týchto predstaviteľov (spomienme aspoň hlavných):

Na prvej premiére spievala a hrala úlohu kňažnej Anny Elišy Dagmar Rohová (alt. J. Vašicová). Rohová dala postave najmä dlhorúčných javiskových skúseností, jej prislúchajúci noblesu a kultivovanosť herecko-speváckeho prejavu. Ján Zemko dostal hlavnú pánsku úlohu — Nicolu Paganinu (alt. V. Kocián). Škoda, že tento snaživý spevák má technické potiaže pri tvorení vysokých tónov, ktoré zbytočne forsúrie. Aspoň v stredných polohách by mal — v rámci ďalších repríz a štúdia úlohy — dokázať prirodzený výraz, čiť a snahu po výrazovom dotvorení fráz. Snaživý javiskový prístup treba tu podporiť väčšou hlasovou sebakontrolou, mäkkším nasadzovaním tónov — najmä v už spomínaných výškach. Komickú postavu markíza Pimpinellho rozhral Štefan Babjak (alt. J. Santrá). Málokedy sme videli známeho protagonistu banskobystrickej opernej scény v takejto úlohe. Babjak spieval, tancoval, vnášal do deja pohybovo-slovné extempóre, ku koncu predstavenia až príliš roztopašné. Pekný dojem zanechala v úlohe Belly Girettiovej mladá posila súboru Emilia Rothová (alt. M. Cibulková). Jej hlas nie je súčasťou vysokých tónov, ktoré zbytočne forsúrie. Aspoň v stredných polohách by mal — v rámci ďalších repríz a štúdia úlohy — dokázať prirodzený výraz, čiť a snahu po výrazovom dotvorení fráz. Snaživý javiskový prístup treba tu podporiť väčšou hlasovou sebakontrolou, mäkkším nasadzovaním tónov — najmä v už spomínaných výškach. Komickú postavu markíza Pimpinellho rozhral Štefan Babjak (alt. J. Santrá).

Málokedy sme videli známeho protagonista banskobystrickej opernej scény v takejto úlohe. Babjak spieval, tancoval, vnášal do deja pohybovo-slovné extempóre, ku koncu predstavenia až príliš roztopašné. Pekný dojem zanechala v úlohe Belly Girettiovej mladá posila súboru Emilia Rothová (alt. M. Cibulková). Jej hlas nie je súčasťou vysokých tónov, ktoré zbytočne forsúrie. Aspoň v stredných polohách by mal — v rámci ďalších repríz a štúdia úlohy — dokázať prirodzený výraz, čiť a snahu po výrazovom dotvorení fráz. Snaživý javiskový prístup treba tu podporiť väčšou hlasovou sebakontrolou, mäkkším nasadzovaním tónov — najmä v už spomínaných výškach. Komickú postavu markíza Pimpinellho rozhral Štefan Babjak (alt. J. Santrá).

T. URŠINOVÁ

Pre Hudobnú mládež Košíc

Prvé tri koncerty HM (s prihladnutím na minuloročné skúsenosti) mali slávostný rámc a veľký dosah. Uskutočnilo sa Malé interiérom, na ktorom vystúpili mladí umelci — účastníci Interpódia na tohtočných BHS. Boli to vlastne koncerty mladých umelcov pre mladých poslucháčov, prehliadka umelcov zo socialistických krajín, ktorí dôstoje reprezentovali a propagovali výsledky socialistickej hudobnej kultúry. Z ich výkony sa dalo poznat, že máme pred sebou veľké talenty, ktorých umelecká dráha sa začína prie rozvíjať. Ich interpretačné umenie je citlivé, živé a zanecháva veľký dojem. Aj návštevnosť na koncertoch ukazuje vzrastajúci záujem a spoločenský dosah celého cyklu.

Na jednotlivých koncertoch (vždy s polorečítalom) vystúpili: akordeonista Rajmund Kákoník a kubánsky klavirista Jorge Gomez Labrana, huslička Andrea Šestáková (klavírny sprievod prof. R. Macudzinského a madarský klavirista András Schiff, violončelista Peter Wöpke — NDR (klavírny sprievod Olga Alexejevna Wöpkevá) a sovietska klaviristka Svetlana Navasardjanová. V hre Kákoního uplnila veľká technická virtuozita a výrazová sila. Obdivuhodne narába s tónom a citlivě pretilmočuje autorov zámer. Tempová výváženosť by však mala byť adekvátna bežne zaužívajúcim predstavám. Labrana sa uvedol ako technicky dokonale vybavený klavirista, jasne idúci za svojim cieľom, i keď niekedy na úkor presnosti a precíznosti. Andrea Šestáková disponuje pozoruhodnou farebnou stupnicou výrazových prostriedkov, precízne zvládla technickú a intonačnú stránku hry. Dokázala, že jej tvorivá mohučnosť je veľká sústredenosť nepoľahlivá, ktorou pevne drží poslucháča už od prvých taktov. András Schiff je umelec, ktorý plne uplatňuje svoju technickú a výrazovú erudovanosť s patrilem zodpovedajúcou ukáženosťou bez toho, že by jeho prejav stratiel na výraznosti. Peter Wöpke fažil zo zvukových možností nástroja, zaujal technickou výbavou, ktorá napľňovala i najmenšiu plochu životom a dala vyniknúť tónovemu bohatstvu a prirodenej muzikalite. Svetlana Navasardjanová je hráčka s prejavom rovnako premysleným, ako aj prirodene muzikantský cítením. Obdivuhodná je nielen energia jej hry, ale aj tónová elegancia a technická dokonalosť. Svojím výkonom, ktorým ukázala veľké možnosti klavírnej hry, dala presvedčivú bodku za verejnými koncertami Malého interiéra v Košiciach.

S. CURILLA

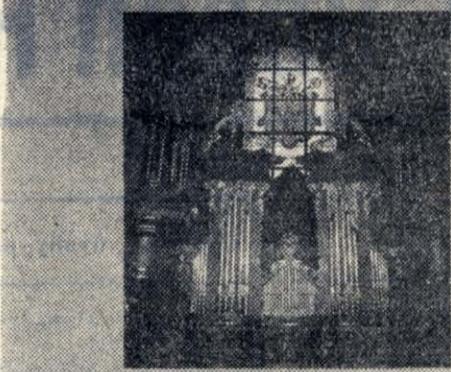

Zivotné jubileum národného umelca Ladislava Novomeského oslavili aj v jeho rodisku — v Budapešti. Na večere, ktorý usporiadalo Československé výstavnectvo — spolu s Československým kultúrnym strediskom — sa zúčastnila delegácia Zväzu slovenských spisovateľov. Uzážky z Novomeského poézie re-

citovali poprední madarski umelci, v hudobnej časti večera prednesla Klára Havlíková, zastúpila umelkyňu „Metamorfózy“ od národného umelca E. Suchoňa. Spomienkovú večer bol dňa 19. decembra t. r. Deň predtým mala Klára Havlíková v Budapešti samostatný recitál, na ktorom odzneli diela zo svetovej

tvorby, ako aj Suchoňove „Metamorfózy“ a v prídatku jeho „Tocata“ a „Tanec“. (Na snímke umelkyňa po svojom vystúpení dňa 18. XII. 1974.) Dalšia fotografia nám približuje atmosféru zo suchoňského večera v Soči, o ktorom sme už priniesli informáciu v 23. čísle HZ. E. Kristinová a K. Havlíková tu

GRAMORECENZIA

Czechoslovak historic organs

J. S. BACH
Preludes & fugues in G. H minor
Passacaglia
Pastorale
Ferdinand Klinda
organ

J. S. BACH:

Prelúdium a fúga h mol, BWV 544, Prelúdium a fúga g mol BWV 535, Passacaglia BWV 582, Pastorale BWV 590

FERDINAND KLINDA — organ
Československé historické organy

© OPUS Stereo 9111 0249

Ak sa predložená gramoplátna vyznačuje svojradzou črtou už na prvej pozornejšie počutie, je to zásluhou pristupu interpreta k jednotlivým skladbám: vedel jednodifferencovať osobitosť hudobného charakteru v každej skladbe osebe, jednak vedel nájsť spoločné menovatelia, ku ktorému zacieliť všetky štyri diela. Klúčom k úspejnej interpretácii je Klindovo preniknutie do formovej štruktúry, kde nachádza podstatu diela, teda interpretuje hudobnú formu, ktorej napokon podriaďuje všetko ostatné. Najintenzívnejšie je poslucháť s týmto faktom konfrontovaný v oboch prelúdiach a fúgach: v h mol (BWV 544) — v diele zrelého Bacha so širokou línou hlasov, velkorysou konceptiou, v g mol (BWV 535) — len naoko menej závažnom — s pohľadom tomášskeho kantora, obráteným na vzory a predchodcov. Rozdiel obich skladieb dostal svoju pravú podobu práve prostredníctvom už spomenutého prenájmania do diela na základe rešpektovania a využívania sa s danou formou stavou. Interpret tak postavil voči sebe poslucháča a dielu, pričom, sebe samému vyhradil poziciu medzinka — sprostredkovateľa. Najsúlnejším prejavom interpretovho postupu je stávňovanie dvoch fúg. U Klindu je tento výkvet hudobného slohu nie determinovaný na pôhe striedenie a zdôrazňovanie jednotlivých nastupov dux a cornes, ale nástupy zaznievajú v súhre, teda s ich protihlasom, čím je vystihnutý pravý účel fúgy, ktorá nepozostáva z hlasov, ale z ich súzvukov. Táto dialektika je u Klindu zachovaná do všetkých dôsledkov a jej je podriadená aj dynamická gradácia. Teda nie hranie so silou tónu, lež logický výsledok narastania zvuku na základe spolužnenia. V tomto zmysle odznieva aj Passacaglia (azda jedno z najznámejších organových diel) a Pastorale so štyrmi kontrastnými časťami. Veľkolepá bravúr hráky je nahradená brilantnosťou, detailným prepracovaním v rýchlych tempách, dokonalou precíznosťou hry. Celkový umelecký prejav prezrádza nielen investitu umeleckej hodnotnej práce, no i detailnú premyslenosť.

Nahrávka tejto gramoplátny sa realizovala na nástroji Antonína Gartera z r. 1756 (v r. 1960 bol nástroj reštaurovaný a opravený) v Teplej pri Karlových Varoch. Spomenuté historické hodnoty nástroja a cennosť — týmto konzumenta plne uspokojujúcej — interpretacie poskytlo vydavateľstvo OPUS gramoplátnu umelecky atraktívnu a hodnotnú.

I. ŠIŠKOVÁ

predviedli Suchoňove „Metamorfózy“ a okrem toho Klára Havlíková hrála „Metamorfózy“.

HODOBNÝ ŽIVOT — dvojtýždeník. Vydáva Slovkoncert vo Vydavateľstve OBZOR, n. p., ul. Čs. armády 35, 893 36 Bratislava. Vedúci redaktor: dr. Zdenko Nováček, CSc. Redakčná rada: Pavol Bagin, Lubomír Čížek, prím. hist. Ladislav Dôša, Miloš Jurkovič, Alojz Luknár, prom. ped., Zdenko Mikula, dr. Michal Palovčík, dr. Gustáv Papp, Miroslav Šulc, Bohumil Trnček, Bartolomej Urbanec. Adresa redakcie: Gorkého 17/VI, 893 36 Bratislava, telefón 38234. Administrácia: Vydavateľstvo OBZOR, n. p., ul. Čs. armády 35, 893 36 Bratislava. Inzertné oddelenie: Gorkého 17, 893 36 Bratislava. Tlačia Nitrianske tlačiarne, n. p., 949 01 Nitra. Rozšíruje PNS — Ústredná expedičia tlače, administrácia odbornej tlače, Gottwaldovo nám. 48/IV, 805 10 Bratislava. Objednávky odbornej tlače, Gottwaldovo nám. 48/IV, 805 10 Bratislava. Objednávky odborného vydavateľstva v zahraničí prijíma SLOVART n. p., Leningradská ul. č. 11/I, 896 20 Bratislava. Cena jedného výtlačku 2,— Kčs. Neobjednané rukopisy sa nevracajú. Indexné číslo:

Obsah Hudobného života 1974

Úvodníky, úvahy, prejavy

—ab—: Hudobníci v SNP	—	—	—	—	—	—	15/1
Bagin, Pavol: Moskva minulých dní	—	—	—	—	—	8/1	
Čižek, Lubomír: O perspektívach v hudobnom vysielaní Čs. rozhlasu	—	—	—	—	24/2		
F. K.: Iniciatívna cesta k členstvu	—	—	—	—	12/1		
Kováčová, Anna: O demokratizácii umeleckých hodnôt	—	—	—	—	18/4-5		
Mokrý, Ladislav: Podnecovateľka hudobného života	—	—	—	—	18/1		
Nováček, Zdenko: Od dneška k zajtrašku	—	—	—	—	1/1		
Nováček, Zdenko: Minister M. Válek a SF otvorili Rok českej hudby	—	—	—	—	2/1		
Nováček, Zdenko: Rozhlasová hudobná žatva	—	—	—	—	4/1		
Nováček, Zdenko: XXIX. Trenčianske Teplice	—	—	—	—	13/1		
Nováček, Zdenko: Banská Bystrica dnešných dní	—	—	—	—	15/1		
Nováček, Zdenko: Festival pre najširšie vrstvy	—	—	—	—	21/1		
Nováček, Zdenko: Čo rok dal	—	—	—	—	25/1		
—red.—: Praha vitala umelcov	—	—	—	—	14/1		
—s—: Dvadsať rokov SHF	—	—	—	—	20/1		

Divadlo

—ab—: Prehliadka diel operného a baletného súboru SND	—	—	—	—	2/3
—aka—: Balet je krehší než slovo — s. M. Kúrom	—	—	—	—	17/8
Bagin, Pavol: Na záver sezóny	—	—	—	—	14/4
Bartko, Emil: Carmen	—	—	—	—	6/5
Bartko, Emil: Gajané	—	—	—	—	10/5
Bartko, Emil: Hrdinská trilógia	—	—	—	—	19/3
—BD—: Na operného tému — Pavol Bagin	—	—	—	—	12/3
Blaho, J.: Figaro v Košiciach	—	—	—	—	9/5
Blaho, Jaroslav: BHS na opernom javisku	—	—	—	—	22/4
Blaho, Jaroslav: Operný zápisník	—	—	—	—	11/5
Blaho, Jaroslav: Z galérie opery SND	—	—	—	—	2/5
Blaho, V.: Babjakov Rigoletto	—	—	—	—	6/5
Blaho, Vladimír: Hostia v opere SND	—	—	—	—	1/4
Dessau, Paul: Einstein	—	—	—	—	10/6
Heerenová, Petra: Opera o Jánošíkovi	—	—	—	—	5/6
Heerenová, Petra: Pestré plány (Divadlo v Brne)	—	—	—	—	20/2
Heerenová, Petra: Sedemdesaťročná Jenufa	—	—	—	—	3/3
Heerenová, Petra: V Barcelone a v Neapoli	—	—	—	—	8/8
Hoza, Štefan: Ako som stváraoval janáčkovské postavy	—	—	—	—	11/8
Izová, Alena: Venované tanču — Vlastimil Harapes	—	—	—	—	11/8
Jurík, Marián: Česká moderná opera na slovenských javiskách po roku 1945	—	—	—	—	7/3, 7/4
Kmet, Stanislav: S novým elánom (—uy—)	—	—	—	—	6/1
Krčmér, Jela: Lipská štátна opera v SND	—	—	—	—	19/1
Lesan, Martin: Na záver sezóny	—	—	—	—	15/7
Mačugová, Gizela: Nová scéna — defom	—	—	—	—	8/5
Mačugová, Gizela: Nový pokus o Rose Marv	—	—	—	—	2/4
Mačugová, Gizela: „Pilárik“ v estrádom	—	—	—	—	12/8
Mačugová, Gizela: Premiéry z Prešova	—	—	—	—	11/4
Mačugová, Gizela: Zurázci Poľská krv	—	—	—	—	4/5
Marczellová, Z.: Fidelio v SND	—	—	—	—	22/4
Marczellová, Z.: Revízor po roku	—	—	—	—	14/3
Michalová, Eva: Bilancia práce (Ban. Bystrica)	—	—	—	—	17/1, 17/7
Pastorová, A.: Balet SND v zahraničí	—	—	—	—	20/2
Pastorová, A.: Hostia v Pécsu	—	—	—	—	9/5
Pastorová, A.: Majster Gabzdiľ sa lúči	—	—	—	—	11/4
Potemrová, Mária: Dubrovnický festival divadla	—	—	—	—	16/4
—r—: Hrnčiarovsky bál v Kyjeve	—	—	—	—	8/9
Rapoš, V.: Pohľad späť — Štefánia Hulmanová	—	—	—	—	11/7
Schaeffer, Hans Jürgen: Premiéra v Berlíne	—	—	—	—	1/6
Suhajda, Ondrej: Premiéra v Budapešti	—	—	—	—	1/6
Šulc, Miroslav: Zájazd opery SND do zahraničia	—	—	—	—	5/1, 5/8
Z. M.: Ako host	—	—	—	—	6/8, 7/8, 8/9
Ursíniová, T.: K čistým prameňom — Hájnikova žena	—	—	—	—	17/8
Ursíniová, T.: Najlepší Don José	—	—	—	—	24/6
Ursíniová, T.: Othello na komornej scéne	—	—	—	—	6/5
Ursíniová, T.: Úspešné finále sezóny Porgy a Bess	—	—	—	—	12/5
Ursíniová, T.: Večer jednoaktoviek	—	—	—	—	3/5
Varga, J.: Budapeštianske operné leto	—	—	—	—	16/4
Varga, J.: List z Budapešti	—	—	—	—	6/6
Varga, J.: Operný zápisník	—	—	—	—	11/4
Varga, J.: Sviatok tanca	—	—	—	—	15/6
Vincentová, Z.: Pygmalion	—	—	—	—	21/8
Z. M.: Ako host	—	—	—	—	7/7

Hudobná výchova a školstvo

Bážliková, Blanka: Moje skúsenosti s deťmi predškolského veku	—	—	—	—	11/2
Cerveňanská, A.: Národná súťaž EŠU	—	—	—	—	13/4
Dianovský, C.: Koncert Konzervatória	—	—	—	—	4/7
Dibák, J.: Absolventský koncert	—	—	—	—	13/7
Hoza, Štefan: Užitočné stretnutie	—	—	—	—	8/2
Hrdinová, Jana: Úspešný experiment	—	—	—	—	4/2
Jakubcová, D.: Piesne pre najmenších	—	—	—	—	4/2
Kowalski, Július: O úspechoch školy a skladateľskej tvorby	—	—	—	—	20/2
Matúš, František: Študentské vedecké práce	—	—	—	—	14/2
Pavlovská, Olga: K pedagogickej príprave žiakov konzervatórií	—	—	—	—	22/2
Pavlovská, Olga: Pedagogické čítanie	—	—	—	—	8/2
Pavlovská, Olga: Pre učiteľky materských škôl	—	—	—	—	12/2
Pejhovský, Miroslav: Klavírne skladby pre EŠU	—	—	—	—	17/2
Potúček, Juraj: Smetana v slovenskej tlači (bibliografia)	—	—	—	—	5/2
Quastlerová, Eva: Po sezóne výchovných koncertov	—	—	—	—	16/2
Skuhrová, Irma: K problematike výchovy organového dorastu	—	—	—	—	10/8
Szabadiová, L.: Múzická výchova na ZDS	—	—	—	—	7/2
Szókeová, Marta: Ako to bolo a je s akordeónom	—	—	—	—	20/8
Sestáková, Jolana: Exkurzia EŠU Bratislavu do Brna	—	—	—	—	1/7
Sestáková, Jolana: Škola budúcnosti	—	—	—	—	9/2
Šikulová, Lubica: Hudobný nástroj v škole	—	—	—	—	22/7
Subová, Magda: Výchova umením	—	—	—	—	10/2
Suhajda, Ondrej: Z podujati VŠMU	—	—	—	—	8/5
Toman, V.: Školská mládež a výchovné konerty	—	—	—	—	13/2
Turcerová, Ludmila: Tri teoretické semináre EŠU	—	—	—	—	22/3
Vargic, B.: Nie len oslavné reči	—	—	—	—	3/2
Vargic, B.: O sovietskej hudobnej literatúre	—	—	—	—	19/2, 20/2, 21/2
Vargic, B.: Sprístupnenie hudobné hodnoty	—	—	—	—	6/2, 6/3
Višňovská, Edita: Percepčná hudobná činnosť žiakov ZDS	—	—	—	—	1/2
Zitná, Viera: Jubileum Lud. Školy umenia v Rimavskej Sobote	—	—	—	—	8/2

Hudobný a koncertný život, festivaly, súťaže

—a—: Slovenskí akordeonisti medzinárodne	—	—	—	—	14/2
Adamčiaková, Vl.: Od zjazdu ZSS	—	—	—	—	3/3
Adamčiaková, Vl.: Naši v zahraničí	—	—	—	—	18/7
—b—: Flautový recitál	—	—	—	—	6/2
Bernártová, Zd.: Každý deň stretnutí človeka	—	—	—	—	3/7
Brezányová, L.: Koncertná Žilina	—	—	—	—	1/7
Brezányová, L.: Koncert pedagógov	—	—	—	—	11/7
Brezovský, A.: Užitočné súťaže	—	—	—	—	4/7
Čárska, E.: Letné komorné koncerty	—	—	—	—	17/4
Čárska, E.: Slovenská filharmonia	—	—	—	—	2/4
Čižík, Vl.: Týždeň Medzinárodnej hudobnej rady	—	—	—	—	4/5
Čižík, Vl.: Rad práce SF	—	—	—	—	22/1
Čižík, Vladimír: Akordeónový recitál Vladimír Čuchran	—	—	—	—	11/5
Čižík, Vladimír: Diplomový recitál	—	—	—	—	8/4
Čižík, Vladimír: Koncerty v SF	—	—	—	—	8/4
Čižík, Vl.: VI. medzinárodná súťaž Roberta Schumanna	—	—	—	—	23/8
Čižík, Vl.: Organové recitály	—	—	—	—	5/4
Čižík, Vl.: Pražská jar 1974	—	—	—	—	13/3
Čižík, Vl.: Slovenská filharmonia	—	—	—	—	1/4
Čižík, Vl.: Slovenská filharmonia	—	—	—	—	2/4
Čižík, Vl.: Slovenská filharmonia	—	—	—	—	3/4
Čižík, Vl.: Slovenská filharmonia	—	—	—	—	5/4
Čižík, Vl.: Slovenská filharmonia	—	—	—	—	6/4
Čižík, Vl.: Slovenská filharmonia	—	—	—	—	7/4
Čižík, Vl.: Slovenská filharmonia	—	—	—	—	11/4
Čižík, Vl.: Slovenská filharmonia	—	—	—		

Podracký, Igor: Slovenská filharmonia	-	-	-	-	-	21/6
Podracký, Igor: Štátne filharmonia Košice	-	-	-	-	-	21/4
Tvrdoň, Igor: Dozvuky BHS	-	-	-	-	-	24/7
Ursíniová, T.: Interpodium BHS	-	-	-	-	-	21/3
Ursíniová, T.; Karl Richter	-	-	-	-	-	21/5
-z-: Slovenskí madrigalisti	-	-	-	-	-	21/7
Zitná Viera: Hudobné tradície Bratislavu	-	-	-	-	-	21/5

Interview, diskusie

-á-: HZ s Oldřichom Flosmannom	-	-	-	-	-	2/3
Adamčiaková, Vlasta: Zdeněk Košler o práci a plánoch	-	-	-	-	-	4/3
Cech, VI.: Odpovedá Kamila Končinská	-	-	-	-	-	14/6
Čurilla, Š.: Hovorí Vladimír Čuchran	-	-	-	-	-	9/2
-: Diskusia o baletu (BAEM)	-	-	-	-	-	10/7
-emš-: Host v SHF - Katsushi Sato	-	-	-	-	-	15/7
-HZ-: Odpovedá Bohuslav Valašan	-	-	-	-	-	23/1, 23/3
Kánský, J.: Dietrich Fischer-Dieskau	-	-	-	-	-	4/6
Kolářová, Anna: S Ladislavom Holoubkom	-	-	-	-	-	7/1, 7/3
Kolářová, Dagmar: Zo začiatkov - Eudovit Rajter	-	-	-	-	-	18/3
Krčňává, J.: O. V. Taktakišvili	-	-	-	-	-	23/1
Jakubcová, D.: Golbert Stenger a Bohumil Bičan	-	-	-	-	-	17/2
Mesárová, M.: M. J. Terrayová	-	-	-	-	-	2/2
-: Milan Telecký	-	-	-	-	-	6/2
-mm-: Odpovedá Dušan Stankovský	-	-	-	-	-	4/2
-mm-: Elena Šárrayová-Kováčová	-	-	-	-	-	13/2
-mm-: Gusta Herényiová	-	-	-	-	-	23/2
-mm-: Igor Dlbák	-	-	-	-	-	18/2
-mm-: Ivan Parík	-	-	-	-	-	20/2
-mm-: Jaroslav Meier	-	-	-	-	-	19/2
-mm-: Jura Mašinda	-	-	-	-	-	12/2
-mm-: Najkrajšie zážitky zo SF	-	-	-	-	-	18/2, 18/8
Plaskurová, A.: Hanuš Domanský	-	-	-	-	-	21/2
-r-: Jozef Grešák	-	-	-	-	-	10/2
-R-: Súčasnosť nemeckej hudby: Ernst Hermann Meyer	-	-	-	-	-	3/6
Rapoš, V.: Anna Kajabová-Peňášková	-	-	Úspešné hostovanie	-	-	3/2
-so-: Viktor Šimčík	-	-	-	-	-	11/2
Šišková, Inge: Gunnar Johansen	-	-	-	-	-	7/6
Sulc, M.: Andrej Kórody	-	-	-	-	-	11/6
Sulc, M.: André Maurice	-	-	-	-	-	5/6
Sulc, M.: Bernard Haitink	-	-	-	-	-	20/7
Sulc, M.: Drážďanský Kreuzchor	-	-	-	-	-	13/6
Sulc, M.: Francis Bebev	-	-	-	-	-	3/6
Sulc, M.: Géza Anda	-	-	-	-	-	1/6
Sulc, M.: Hermann Prey	-	-	-	-	-	13/6
Sulc, M.: Jean Francois Paillard	-	-	-	-	-	21/6
Sulc, M.: Kvarteto Eolina	-	-	-	-	-	22/6
Sulc, M.: Pavol Badura-Skoda	-	-	-	-	-	18/7
Sulc, M.: Rosa Fainová	-	-	-	-	-	23/6
Sulc, M.: Rudolf Kempe	-	-	-	-	-	17/6
Sulc, M.: Yuriko Kuronumová	-	-	-	-	-	19/6
-t-: Úspech zavádzajúce - Ondrej Lenárd	-	-	-	-	-	17/3
Ursíniová, T.: Jura Martvoň	-	-	-	-	-	3/3, 3/8
-uy-: Minulosť a prítomnosť - Tibor Gašparek	-	-	-	-	-	18/4
-vč-: Valéria Hrdinová-Kellyová	-	-	-	-	-	4/2
-vč-: Zlatica Majerská	-	-	-	-	-	6/2
-žk-: Kristína Nováková	-	-	-	-	-	19/2

Jubileá, profily, osobnosti súboru

Albrecht, Ján (-R-)	-	-	-	-	-	4/7
Albrecht, Ján: Tradícia a revolúcia - A. Schönberg	-	-	-	-	-	14/6
Alexander Juraj (Plaskurová, Alžbeta)	-	-	-	-	-	23/2
Bartko, Emil: Život je láska - ukrajinský súbor	-	-	-	-	-	12/5
Blahusiáková, Magda (G.)	-	-	-	-	-	3/5
Borský, Miloš: Jubileum Slovkoncertu	-	-	-	-	-	2/3, 2/4
Boulez, Pierre (Sabina Skarbová)	-	-	-	-	-	6/6
Böhm, Karl (Ernst Krause)	-	-	-	-	-	19/6
Brixl, František Xaver (Jaroslav Meier)	-	-	-	-	-	5/6
Bukov, Jurij (Rizov, G.)	-	-	-	-	-	4/6
Colombo, Pierre (Marton)	-	-	-	-	-	15/4
Cerkasov, A. (-žk-)	-	-	-	-	-	11/5
Donovalová, V.: 50 rokov sovietskej hudobnej estetiky	-	-	-	-	-	3/1
Dvorský, Peter (S. Vrábel)	-	-	-	-	-	3/2
Farkaš, Eugen (O. Demo)	-	-	-	-	-	3/7
Ferenczy, Oto (Vladimir Čížik)	-	-	-	-	-	11/3
Gabajová, Dita (-bo-)	-	-	-	-	-	16/7
Gabriel, Vojtech (-mk-)	-	-	-	-	-	4/7
Gáfforová-Madarová, Helena (VI. Čížik)	-	-	-	-	-	18/7
Havliková, Klára (M. Balík)	-	-	-	-	-	11/3
Holzknecht, Václav (Ladislav Vachulka)	-	-	-	-	-	19/7
Hrabussay, Zoltán (Z. Marczellová)	-	-	-	-	-	7/7
Cherkassky, Shura (V. Čížik)	-	-	-	-	-	21/5
Ives, Charles (S. Jarociński)	-	-	-	-	-	16/8
Jumez, P. J. (E. Chalupka)	-	-	-	-	-	21/6
Kardoš, Dezider (L. M. Vajdička)	-	-	-	-	-	24/5
Kaušitz, Oto (-r-)	-	-	-	-	-	10/7
Kittnarová, Elena (M. Goš)	-	-	-	-	-	10/3
Klimo, Stefan (Olga Hanáčková)	-	-	-	-	-	21/2
Koclán, Vojtech (-t-)	-	-	-	-	-	17/2
Korinská-Kornhauserová (VI. Čížik)	-	-	-	-	-	8/7
Košler, Zdeněk (-uy-)	-	-	-	-	-	11/3
Krčmář-Vrtelová, Jela (Z. Nováček)	-	-	-	-	-	1/4
Kresánek, Jozef (Ľ. Mokrý)	-	-	-	-	-	1/3
Kriška, Branislav (D. Danulič)	-	-	-	-	-	10/3
Kúra, Miroslav (A. Izová)	-	-	-	-	-	12/8
Lapšanský, Marián (V. Čížik)	-	-	-	-	-	10/4
Lenárd, Ondrej (-)	-	-	-	-	-	10/3
Lichnerová, Blažena (-žk-)	-	-	-	-	-	6/7
Matejček, Anton (-bo-)	-	-	-	-	-	7/7
Mayová, Gizela (mc)	-	-	-	-	-	12/6
Mikula, Zdenko (A. Kováčová)	-	-	-	-	-	11/3
Nurmela, Kari (P. Unger)	-	-	-	-	-	9/6
Petrovič, Juraj (-)	-	-	-	-	-	18/2
Pizzaro, Dávid (E. Chalupka)	-	-	-	-	-	21/6
Pokorný, Libor (VI. Čížik)	-	-	-	-	-	7/2
Michalová, Eva: Jubileum spevokolu HRON	-	-	-	-	-	10/7
Reinberg, Jiří (Ferdinand Klindn)	-	-	-	-	-	8/8
Sedlický, Tibor (E. M.)	-	-	-	-	-	14/7
Schmidt, Franz (Fr. Nováček)	-	-	-	-	-	24/3
Služka, Vladimír (-ap-)	-	-	-	-	-	16/7
Slovenský ľudový umetecí kolektív (Emil Bartko)	-	-	-	-	-	23/5
Suchoň, Eugen: 55 rokov bratislavského Konzervatória	-	-	-	-	-	22/3
Šimúnek, Eugen (-R-)	-	-	-	-	-	14/7
Sostakovič, Maxim (Levan M.)	-	-	-	-	-	22/6
Stvrtoročie filharmonie (-uy-)	-	-	-	-	-	13/1
Tomášek, Václav Jan (M. Pejšovský)	-	-	-	-	-	7/1
Popercz, Peter (V. Čížik)	-	-	-	-	-	21/5
Trnečka, Bohumil (-ava-)	-	-	-	-	-	7/7
Vaneček, Rudolf (-r-)	-	-	-	-	-	1/2
Vaňhal, Jan Křtitel (Jaroslav Meier)	-	-	-	-	-	5/6
Wiedermann, Juraj (-r-)	-	-	-	-	-	23/7
Wit, Antoni (M. Sulc)	-	-	-	-	-	15/6

Nekrológy

Rozličné

—á: Na počesť SNP	—	—	—	—	—	—	15/2
Blaho, Jaroslav: Monodrama Hermanna	—	—	—	—	—	—	1/5
Čemický, Ladislav: Výtvarníci o hudbe	—	—	—	—	—	—	3/5
Dümmelerová, Ludmila: Zo spomienok	—	—	—	—	—	—	22/3
F. K.: Iniciatívna cesta k členstvu	—	—	—	—	—	—	12/1
Fulíková, Kveta: Výtvarníci o hudbe	—	—	—	—	—	—	6/7
Hejzlar, Tomáš: Hudba pre obrazovky	—	—	—	—	—	—	7/5
Klinda, Ferdinand: O pamiatkových organoch na Slovensku	—	—	—	—	—	—	6/3
Krbafa, Peter: Človek v orchestri	—	—	—	—	—	18/6	18/7
Kučerová, E.: Nitrianska lutna	—	—	—	—	—	—	13/7
Kudláč, F.: Výtvarníci o hudbe	—	—	—	—	—	—	8/3
—l: Smetanova kritika Antala Siposso	—	—	—	—	—	—	19/5
Macudzinský, R.: Zo spomienok I.	—	—	—	—	—	—	1/8
Macudzinský, R.: Zo spomienok II.	—	—	—	—	—	—	2/5
Macudzinský, R.: Zo spomienok III.	—	—	—	—	—	—	3/8
Macudzinský, R.: Zo spomienok IV.	—	—	—	—	—	—	4/8
Macudzinský, R.: Zo spomienok V.	—	—	—	—	—	—	6/8
Medvecká, Mária: Z nie ľahkých dní	—	—	—	—	—	—	15/2
Michalová, Eva: Literárno-hudobné múzeum	—	—	—	—	—	—	8/8
Nováček, Zd.: Kapitán Nálepka — spomienka na vznik nedokončeného diela	—	—	—	—	—	—	15/8
Ondrušová-Viktorninová, Herta: Výtvarníci o hudbe	—	—	—	—	—	—	10/8
Pejšovský, Anton: Goethe a hudba	—	—	—	—	—	—	1/6
Prihľ, Boh: Výtvarníci o hudbe	—	—	—	—	—	—	4/4
Schillerová-Dimitrová G.: Výtvarníci o hudbe	—	—	—	—	—	—	1/4
Sliacka, D.: Záslužný čln televízie	—	—	—	—	—	—	4/4
—t: V Čajkovského dome	—	—	—	—	—	—	17/6
Talich, V.: V liste L. Slovákoví	—	—	—	—	—	—	18/3
Tkáč, F.: Kapelník z Ašu	—	—	—	—	—	—	5/8
Tomescu, Vasile: Súčasnosť rumunskej hudby (Dušan Bill)	—	—	—	—	—	—	20/7
Unger, P.: Lombardia	—	—	—	—	—	—	9/6
Vajdička, E.: Zrod jednej legendy (W. A. Mozart)	—	—	—	—	—	—	22/6
Vopáfil, Jozef: Múzeum husí a gitár	—	—	—	—	—	—	5/2
Zavarský, Ernest: Z poľských spomienok	—	—	—	—	—	—	15/6
Wasserberger, Igor: Pesničky pre Hviezdu	—	—	—	—	—	—	5/7

Správy

—á: Príkladný čin — východonemeckých muzikológov	—	—	—	—	—	—	4/6
Adamčiaková, Vlasta: Umelci k výročiu SNP	—	—	—	—	—	—	9/4
Adamčiaková, Vlasta: Zasadáka komisia muzikológov	—	—	—	—	—	—	5/7
Bartko, J.: Pred premiérou PULS-u	—	—	—	—	—	—	12/7
Blaho, J.: Odmeny skladateľom	—	—	—	—	—	—	18/7
—gz: Hudobné Bulharsko vo svete	—	—	—	—	—	—	17/6
—hj: Cena mieru speváckemu zboru	—	—	—	—	—	—	4/2
Hoza, Štefan: V Sofii ako doma — VI. Záprážný	—	—	—	—	—	—	12/6
Hurný, Juraj: List z Palerma	—	—	—	—	—	—	10/6
Jakubík, Vojtech: Ladislav Slovák v Žiline	—	—	—	—	—	—	12/2
Kováčová, D.: Medzinárodné ocenenie našej kultúrnej politiky	—	—	—	—	—	—	4/4
—lv: Stánok umenia	—	—	—	—	—	—	18/8
Michalková, Dagmar: Dni ruskej a sovietskej hudby	—	—	—	—	—	—	20/8
Morlock, J.: Úspech Košického kvarteta	—	—	—	—	—	—	20/7
—o: Pražské zasadnutie	—	—	—	—	—	—	2/1
—: Od dneška k zajtrašku	—	—	—	—	—	—	1/1
—Red: Praha vitala umelcov	—	—	—	—	—	—	14/1
—: Stretnutie dramaturgov čs. symfonických telies	—	—	—	—	—	—	2/3
Šišková, Inge: Novinka v Opuse; Pochod povstalcov	—	—	—	—	—	—	15/1
Spelda, Ant: K oslavám SNP	—	—	—	—	—	—	21/5
Stědroň, Bohumír: Z janáčkovej korešpondencie	—	—	—	—	—	—	12/3
Toman, V.: O záujme občanov Bratislavu a Košíc o hud. umenie	—	—	—	—	—	—	16/2
Varga, Jozef: Sklamanie a zážitky (Talianko)	—	—	—	—	—	—	19/7
—: Vyznamenanie umelcom	—	—	—	—	—	—	9/1
—zk: Reprezentoval na Kube — Pavel Kováč	—	—	—	—	—	—	16/7

Konferencie, semináre, simpózia

Adamčiak, M.: Etnomuzikologický seminár — Kráľová — Polianka	—	—	—	—	—	—	20/4
Cech, Vladimír: Kolokvium v Brne	—	—	—	—	—	—	1/5
Duková-Zölyomiová, E.: Dôležitý krok v živote hudobno-dokumentačných inštitúcií — Martin	—	—	—	—	—	—	22/7
Marton, Ivan: Smetana a súčasnosť (konferencia)	—	—	—	—	—	—	11/1
Samko, Jozef: Záhorské sympózium	—	—	—	—	—	—	16/7
Ursíniová, T.: III. seminár mladých hud vedcov a kritikov — Moravany	—	—	—	—	—	—	10/1
Zitná, Viera: Kolokvium v Brne	—	—	—	—	—	—	20/4

Vyobrazenia (jednotlivci)

Anda, Geza	—	—	—	—	—	—	10/3
Andrašovan, Tibor	—	—	—	—	—	—	5/6
Andre, Maurice	—	—	—	—	—	—	1/1
Antošková, Zuzana	—	—	—	—	—	—	2/5
Auer, Gerhard	—	—	—	—	—	—	20/3
Babušek, František	—	—	—	—	—	—	16/6
Badura-Skoda, Paul	—	—	—	—	—	—	19/6
Bebey, Francis	—	—	—	—	—	—	3/6
Blahušáková, Magda	—	—	—	—	—	—	3/5
Bogert, Johann van den	—	—	—	—	—	—	8/3
Bolcková, Anna	—	—	—	—	—	—	6/6
Boulez, Pierre	—	—	—	—	—	—	19/6
Böhm, Karol	—	—	—	—	—	—	9/6
Brouwer, Leo	—	—	—	—	—	—	18/8
Buchta, Ľudovít	—	—	—	—	—	—	7/3
Cikker, Ján	—	—	—	—	—	—	12/7
Cimbora, Juraj	—	—	—	—	—	—	15/4
Colombo, Pierre	—	—	—	—	—	—	21/2
Cákarov, Emil	—	—	—	—	—	—	16/3
Čerman, Peter	—	—	—	—	—	—	7/3
Cesányiová, Margita	—	—	—	—	—	—	12/7
Cisárik, Ivan	—	—	—	—	—	—	24/2
Cížek, Lubomír	—	—	—	—	—	—	9/2, 11/5
Cuchran, Vladimír	—	—	—	—	—	—	1/1
Demo, Ondrej	—	—	—	—	—	—	13/3
Donathová, Helena	—	—	—	—	—	—	12/1
Duchoň, Karol	—	—	—	—	—	—	14/1, 16/1
Dvorský, Peter	—	—	—	—	—	—	3/7
Farkaš, Eugen	—	—	—	—	—	—	16/5
Figura, Ján	—	—	—				